

Déli Hírlap

TIMIȘOARA, I., Piața Brătianu No. 2.
Telefon: 28-10.
Redacția și administrația:

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VÁRNAY ELEMÉR

A diplomácia

működési lehetőségének megszűnésével a katonai fegyverek szólnak meg és a meggyőzés helyett az erőszak uralma következik. Ezt nevezik háborúnak, mely az ellentétek csomóját nem oldja meg, hanem kettévágja. Hogy az ilyen háborús megoldás mennyiben szolgálja az igazságot és mennyiben az igazságtól sokszor eltérő önző érdekeket, arról most ne szóljunk. Lengyelországban befejeződött a háború és a nyugati hadszíntéren farkasszemet néznek egymással a nyugati demokratiahatalmak és a Szovjettel szövetséget kötött német birodalom. Ne vitassuk most azt sem, hogy vajon Anglia és Franciaország demokratikusabb-e, vagy pedig a proletárumalorra támaszkodó orosz szovjetbirodalom, mert a tényekkel szemben mindez meddő és céltalan. Láttuk, hogy Angliának is és Franciaországnak is jó volt és a demokrácia védője volt Oroszország mindaddig, míg remény volt rá, hogy megegyezhetnek vele és csatasorba állíthatják a vörös hadsereget a harmadik birodalom ellen. Amikor meglepetésszerűleg Sztalin és Hitler között létrejött a megegyezés, Oroszország már nem volt annyira demokratikus az angol és francia közvélemény szemében. A tény az, hogy Németország és a Szovjet közös nevezőre hozta érdekeit és egyelőre csak Keleten, a legnagyobb egyetértésben járnak el. Bekövetkezhet azonban az a helyzet is, hogy nemcsak Keleten, hanem Nyugaton is megteremtik az együttműködés feltételeit, ha ugyan már meg nem valósultak. Ebben az esetben pedig az a veszély fenyeget, hogy az eddig lokalizált tűzvész átterjed Európa többi részeire is és lángba borulnak olyan országok is, melyeknek minden érdeke a legszigorúbb semlegességhez fűződik és hadszíntérre változnak olyan területek is, amelyek lakosságának — magyarán szólva — semmi köze a nagy birkózáshoz.

Ezt a lehetőséget volna hivatott megakadályozni az a diplomáciai offenzíva, mely a napokban indult meg, ha hinni lehet a diplomácia berkeiből kiszivárgó híreknek. Mert újra elérkezett a diplomácia működésének ideje és bűn lenne, ha minden alkalmat meg nem ragadnának, hogy az emberiség feje felől elhárítsák a fenyegető veszélyt. Békészetatról, békefeltételekről, békeajánlatról beszélnek az egyik oldalon és a másik oldalon kijelentik, hogy tudni sem akarnak a békeről. A párnázott ajtók, vagy a szerkesztőségek bombabiztos szobáiban könnyű harsogni a jelszót, hogy nem kell béke. Kérdezzék csak meg azokat, akiknek bőrére megy a véres játék, hogy mit szólnak ők hozzá? Minden háborúban értekek pusztnak, emberéletet ezrei és ezrei esznek el és végezetül mégis le kell ülni a zöldasztalhoz, hogy újból helyreállítsák a békét. Mert az emberek hivatása nem a háborúskodás, hanem a békés munka. Miért kellene folytatni a háborút, amikor az egyik fél kijelenti, hogy hajlandó az ellenségeskedéseket beszüntetni? Hiszen a feltételeket nem a fegyverek diktálják, hanem a tárgyaló felek állapítják meg. És ezekről a feltételekről csak úgy lehet beszélni, azokat megvitetni, ha leülnek egymással és közösen keresik azokat a módokat, melyek mellett a béke helyreállítható.

Egyes angol politikusok előre kijelentették, hogy nem hajlandók a németekkel tárgyalni, míg térdre nem kényszerítették őket. Megtetették ezeket a kijelentéseket, mielőtt csak sejtették volna, vajon a németek mit akarnak? Vagy az oroszok mit akarnak? Az a látszata van a dolgoknak, mintha félnek, hogy az oroszokkal is tárgyalni kell, holott velük szemben nem tekintik magukat hadi állapotban levőknek. Pedig az oroszok nélkül nem lehet megállapítani Lengyelország jövődó sorsát, mert hiszen az ország felét az oroszok bekebeleztek be. Az a fura helyzet állana elő, hogy kénytelenek lennének az oroszokkal tárgyalni, mint ellenfelekkel, akikkel

Németország és Oroszország támogatja az olasz békeoffenzívát

Ciano határozott utasításokkal hagyta el Berlint. Mussolinira nagy szerep vár az új igazságos béke megteremtésében

Berlinből jelentik: A Völkischer Beobachter Ciano gróf berlini látogatásával kapcsolatban ceket írja: Aki ismeri Hitler politikai céljait, valamint Rómának az utóbbi hetekben tanúsított magatartását, könnyen el tudja képzelni az új kancellári palotában lefolyt megbeszélések tartalmát. A birodalom vezére mint mindig, úgy ezután is a békét kívánja. Olaszország és főleg Mussolini miniszterelnök egyetlen eszközt sem mulasztott el, hogy megőrizze a maga számára és megóvja Európa számára a békét. Anglia téved, ha a fasiszta Olaszország békepolitikáját félreértene és ha azt hinné, hogy Olaszország mint világhatalom, lemondana az őt megillető azon helyről, amelyet hosszú és véres küzdelmek árán a nemzetek közösségében megszerzett. Az abesszíniai konfliktusban Olaszország egyedül küzdött és mindent feltett a kockára. Önámítás lenne az a hiedelem, hogy ez a nagy-

hatalom éppen ma, amikor mellette áll a tűzben megedzett Németország és a hatalmas Szovjet-Oroszország tétlenül félre áll. Ez rendkívül naiv felfogás lenne. A tengelyhatalmak és Szovjet-Oroszország mérhetetlen és legyőzhetetlen tömböt alkotnak és ha szükséges, úgy ez a tömb kényszeríteni tudja az ellenfeleket az igazságos és tisztességes béke elfogadására. A kis semleges államok megértették, hogy Chamberlain békefrontja a háborús front képviselője. A három nagyhatalom érdekei sok helyen érintik egymást, sőt jórarában párhuzamosan futnak és sehol sem keresztezik egymást. Aki az utóbbi négy hét alatt levonta az igazságot, az tudja, hogy az újonnan megteremtett nemzetközi rendben a két nyugati nagyhatalom jogos érdekeinek nem szabad csorbát szenvedni, ha eltekintünk az utopisztikus háborús előlektől. (Radio-press.)

Nincsen célja a további háborúnak

Berlinből jelentik: (Rador.) A német lapok egyöntetűen arról írják, hogy ez a hét döntő jelentőségű lesz. Hangsúlyozzák, hogy a békeoffenzíva már utban van.

A Hamburger Fremdenblatt arra hívja fel a figyelmet, hogy Ciano gróf berlini látogatása rendkívüli fontossággal bír. A tanácskozások épp oly gyorsasággal fejlődtek be, mint amilyen a német diplomácia sikereit jellemzi az utóbbi hetekben. Hivatalos jelentést nem adtak ki a tanácskozások eredményeiről, mert arra szükség nincsen, miután a szövetségesek baráti viszonyát az egész világ ismeri. A külföldet azonban alkalmas időpontban informálni fogják a találkozások eredményéről. A német békeoffenzívát támogatja a Szovjetunió és Olaszország is és azt jellemzeni fogja annak megállapítása, hogy Németország szempontjából éppen úgy, mint Anglia és Franciaország szempontjából nincsen célja a további háborúnak. Ha az érdekeltek azonban süketek maradnak, akkor Németország harcolni fog fennmaradásáért. A német birodalom lengyelországi sikereit a légi haderők fölénye és az angol blokádnak sikertelensége mind azt igazolják, hogy Németországban lesz a győzelem, ha arra kényeszerítik.

MILYEN ALAPON HAJLANDÓ ANGLIA BÉKÉT KÖTNI

Londonból jelentik: A keddi reggeli angol lapok hangsúlyozzák a szövetségeseknek azon elhatározását, amely szerint visszautasítják Németországnak a befejezett tényekre alapuló békeajánlatát. A lapok megállapítják, hogy Chamberlainnek az alsóházban elmondandó nyilatko-

zata megerősíti a Churchill által kifejtett álláspontot. A Daily Mail azt írja, hogy Nagy-Britannia és Franciaország csak a következő feltételek mellett hajlandó békét kötni:

1. A hitlerista rendszer eltávolítása;
2. A független Lengyelország visszaállítását;
3. A független cseh állam újratemetése.

A lap szerint ezek a feltételek megváltozhatatlanok és ezeknek teljesítése maga után vonná a Németországgal szembeni viszony általános rendezését. (Rador.)

A NÉMET BÉKETERV HÁROM PONTJA

Párisból jelentik: (Dunaposta.) A francia lapok továbbra is behatóan foglalkoznak a német békeajánlattal. A Petit Parisien szerint a Berlinben készülő ajánlat olyan feltételeket tartalmaz, amelyekkel még foglalkozni sem lehet.

Rómából jelentik: (Dunaposta.) A Tribuna berlini levelezőjének jelentése szerint a német béke-terv három fontos pontból áll. Ezek a következők:

1. A jelenleg Németország és Szovjetországnak kezében levő területek megosztása végleges.
2. Németország hajlandó önálló Lengyelországot létesíteni, a Moszkvában megbeszélte alapelvek szerint. Ennek a területnek fővárosa Varsó lenne. Az önálló Lengyelország német befolyás alá kerülne.
3. Németország nem zárkózik el attól, hogy Csehországnak és Morvaországnak önállóságot adjon.

Ezt a hirt különben a Giornale d'Italia is megerősíti és rámutat arra, hogy Németország a nemzeti szocializmus elveinek fenntartása értelmében csakis a német faji területek bekebelezését óhajtja.

azonban nincsenek háborús viszonyban. Az emberek millióit azonban nem az érdekli, hogy milyen szörzalhasogatásokban tetszelegnek egyes politikusok, hanem az, hogy a békét mielőbb helyreállítsák. Feszülten várják, hogy Ciano berlini látogatása után Olaszország lép-e fel békeközvetítőként, vagy a német birodalmi gyűlésen hangzik majd el a békeajánlat. Véleményünk szerint — és ebben egyek a népmilliók — minden békeajánlatot meg kell fontolni, bárhonnan jövőn is az. Hosszú hónapok óta Európa valamennyi állama kénytelen a békeajánlatot meg-

haladó hadsereget fegyverben tartani és azokat a milliókat, melyek emberiség célokat lennének hívottak szolgálni, fegyverkezésre fordítani. Elég volt már ebből a háborús hangulatból. Ha békejobbót kínálunk, bűn ezzel a gesztussal szemben a merev elutasítás álláspontjára helyezkedni. A békeajánlatot meg kell hallgatni és ha az első percben talán nem is kielégítő, össze kell ülni az érdekelteknek és tárgyalások megalkudozások útján megszüntetni a hadviselőik között a háborút, a többiek számára pedig lehetővé kell tenni a békeajánlatához való visszatérést.

Hogyan képzelik Rómában a béke megteremtését

Rómából jelentik: A békeozgalmommal kapcsolatban olasz részről a következőkben képezik el a kibontakozás lehetőségét: Ha a mozgalom sikerrel járna, úgy a békeértékeket valószínűleg Rómában lenne és Mussolininek lenne a legfontosabb szerepe. Az európai elrendezésben Róma szempontjai a következők:

1. Igazságos, tehát tartós, a népek valóságos szolidaritásán alapuló béke.
2. Az európai érdekszférák elrendezése.
3. A népek örendelkezési jogának igazságos és praktikus biztosítása. Ehhez az elvhez kapcsolódnak egyrészt bizonyos olasz követelések, másrészt azok a hírek, amelyek a kis Lengyelország és a kis Csehország visszaállításáról elterjedtek. E hírek szerint erre a visszaállításra olasz és orosz tanácsokra Németország önszántából lenne hajlandó. Németország elgondolása szerint ugyanis most lezárult a harci időszak. Németország biztosította birodalmát, elérte követeléseit, most tehát belekezdhet az igazságos, új elrendezésbe. Ezzel bizonyítaná legjobban, hogy nem törekszik további terjeszkedésre, sőt az igazságos elrendezés kedvéért a béke érdekében még áldozatokra is hajlandó. De csakis önszántából.

4. A földközi-tengeri és a gyarmati kérdések megoldása. Ehhez kapcsolódik az egész világárgazdaság újjászervezése, amely biztosítaná a földgömb nyersanyagainak és gazdasági lehetőségeinek igazságos elosztását. A béke csak úgy lehet tartós, ha nem lennének életlehetőségekűl megfosztott népek. A békeozgalmom tehát a legszélesebb és legtökéletesebb alaplól indulna ki — mondják Rómában és egyben hangoztatják, hogy a földközi-tengeri és gyarmati kérdések megoldása elengedhetetlen.

Berlini politikai körökben nem tartják valószínűnek, hogy Ciano olasz külügyminiszter formális béketervet vett volna át, vagy közvetítést vállalt volna. Úgy tudják, hogy

Hitler birodalmi vezető nem is szándékozik formális békekajánlatot tenni, mert danzig beszédében lefektette azokat az alapokat, amelyekben a béke megköthető, feltéve, ha Anglia és Franciaország hajlandó megértést tanúsítani az új helyzettel szemben, amelyet a lengyel államnak legalább is átmeneti megszüntetése és a közös német-orosz front kialakítása teremtett. Nem tartják kizártnak, hogy Hitler a birodalmi gyűlésen, amelyet a hét végére hívnak össze, a béke lehetőségéről újból beszélni fog.

A YORKI ÉRSEK SZERINT AZ ÚJ BÉKÉNEK IGAZSÁGOSNAK KELL LENNIE

Londonból jelentik: A yorki érsek beszédét mondott a volt versaillesi békéről. El kell ismerni, hogy a versaillesi békének sok hibája volt és azt is be kell látni, hogy a szövetségesek, de a Népszövetség tényezői sem használták ki a népszövetségi alapokmányok révén nyújtott lehetőségeket a békés rendezés érdekében. Sikertelen volt a leszerelési értekezlet is és nem lehet tagadni, hogy Anglia sok mindent tett helytelenül. A háború után következő békének nem szabad olyannak lenni, mint a versaillesi béke, amelynek alapvető hibája, hogy nem az engesztelés, hanem a diktátum alapján jött létre.

Az új béke feltételeit a népek igazi békeértekezletének kell megállapítani.

Ezen az értekezleten a német nép kívánságait tekintetbe kell venni. Az új európai békeértekezlet elé kell terjeszteni minden panaszt és sérelmet, amelyek a jövő háború csíráit foglalhatják magában. Ha kell, áldozatokra is hajlandóknak kell lennünk — mondotta a yorki érsek.

MA MÉG VAN ALKALOM IGAZSÁGOS BÉKET KÖTNI . . .

Dublinből jelentik: A Stefani hírszolgálati ügynökség közli: Mac Roy, Írország bitoros érseke, Olaszország nagy barátja, békebeszédet mondott, amelynek keretében a következőket jelentette ki:

— Lengyelország fájdalmas tragédiája megnehezíti a béke helyreállítását, azonban ne fedjük el, hogy a nehézségek a jövőben egyre szaporodnak.

Ma még van rá alkalom, hogy igazságos békét kössenek, amelyet nem kényserítenek rá egy esetleges legyőzöttre. A legyőzöttekre rákényszerített béke olyan béke lenne, amelyben újáélna Versailles szelleme és újabb egyenetlenkedésnek vetné meg alapját.

Az igazságon alapuló béke lenne a legbiztosabb kezesség a jövő szempontjából, mert az nem hagyja maga után sem elégedetlenséget, sem

gyűlöletet. Németországban, Franciaországban és Angliában jelentős számú katolikus él. Számukra és a katolicizmus szempontjából a háború nagyon sötét jövőt jelentene. (Rador.)

PÁRISBAN NEM HISZIK, HOGY MUSSOLINI VÁLLALJA A KÖZVETÍTŐ SZEREPET

Párisból jelentik: A francia sajtó, valamint a közvélemény elsősorban Olaszország és Törökország állásfoglalásával foglalkozik. A párisi lapok azt remélik, hogy Mussolini miniszterelnök nem fog vállalni semmiféle békeközvetítést. Az Excelsior szerint Mussolini miniszter-

Súlyos következményekkel jár az angol kereskedelmi hajók felfegyverzése

Berlinből jelentik: (Dunaposta.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az esseni Nationalzeitung hasonlóan a Berliner Börsen Zeitunghoz óva inti Angliát a kereskedelmi hajók felfegyverzésének következményeitől.

— Egy kereskedelmi hajó felfegyverzése — írja a Börsen Zeitung — maga után vonja, hogy ezt a hajót ugyanolyan hadihajónak kell tekinteni, mint a fegyveres erő érvényesítésére felszerelt és rendelt hadihajókat. A felfegyverzett kereskedelmi hajók ellenállásának megtéréséhez szükséges intézkedésekre csak katonai szempontok lehetnek döntőek. Felfegyverzett kereskedelmi hajók ellenállásának leküzdése folytán előállott károkért csakis annak az országnak a kormánya felelős, amelynek lobogóját az illető hajó viseli. Semleges utasok természetesen csak a saját veszélyükre szállhatnak felfegyverzett kereskedelmi hajókra, mert olyan hajókat vesznek ezáltal igénybe, amelyek hadműveletet végrehajtásra szereltek fel. Egyedül a brit kormány felel azért, ha az angol tengernagy hivatal első lordja maga kibővíti azoknak a személyeknek a körét, akik hadviselőként ki vannak szolgáltatva a háború minden következményének. Nem kétséges, hogy a német hajók sem kockáztathatják, hogy Churchill felfegyverzett hajói orvul ledurrantsák őket. Minden angol útszere meglesz a megfelelő német válasz.

A Hamburger Fremdenblatt szerint kívánatos, hogy már eleve ne hagyjanak kétséget afelől, hogy milyen hatással lesznek a tengeri hadviselés terén elkövetett angol jogtalanságoknak. Annak a körülménynek növekvő felismerése, hogy a tengerzár fegyvere érezhetően veszít élelől, oly tervekért érlel Angliában, amelyeket jogellenes hadviselés megnyilvánulásának kell tekinteni. Németország hallja Churchill fenyegetését és válaszul is tud rá, ha megvalósulnak. Németország azonban Angliával szemben a jog biztos és erős alapján áll majd akkor. Az angol kereskedelmi hajók felfegyverzésének bejelentése egészen új mozzanatot a Németország és Anglia közötti gazdasági háborúban. Egy tenger-alattjáró parancsnoktól sem lehet elvárni, hogy hajóját és legénységét megfelelő előkészületek nél-

kül teljes mértékben ismeri az angol és francia kormányok felfogását. — A Matin szerint berlini olasz-német megbeszélések központjába az a kérdés állt, hogy Lengyelország újból életre kel, vagy sem. Berlinben és Rómában elsősorban ebben a kérdésben kell megállapodásra jutnia. — A Temps Ciano külügyminiszter berlini utazásával kapcsolatban kijelenti, hogy Franciaország és Anglia részéről sohasem kicsinyelték le a német-olasz együttműködés jelentőségét. Meg kell azonban állapítani, hogy az egy hétenap óta lezajlott nemzetközi események bizonyos mértékig hatással voltak az együttműködés légkörére és nem szabad elfelejteni, hogy német-olasz együttműködéssel párhuzamosan létezik a német-orosz együttműködés is. (Radio press.)

kül kitegye felfegyverzett kereskedelmi hajók ortámadásának. Amíg a semleges államok — fejezte be cikkét a lap — a német-orosz szerződés művében a hadiállapot befejezésének lehetőségeit látják, addig Londonban a semmiképpen sem igazolható háború kiterjesztésén és kiélezésén gondolkoznak.

Berlinből jelentik (Rador.) A Német Távirati Iroda jelenti, hogy egy német buvárhajó szeptember 30-án reggel megállásra szólította fel a Wndi nevű dán hajót, hogy megállapítsa nemzetiségét és átvizsgálja rakományát. A dán gőzös először akart menekülni, de amikor ez nem sikerült, nekirohant a német tengeraltjárónak, hogy azt elsüllyessze. A buvárhajó kapitánya ez ellenséges ténykedés következtében megtorpedózta a dán gőzöst. A legénységnek egy részét megmentették és a buvárhajón helyezték el mindaddig, amíg egy odaérkező másik dán hajó fedélzetére szállíthatták.

Rigából jelentik: (Dunaposta.) Az Imanta nevű lett gőzöst Malmö és Trelleborg között a Nefelbeck nevű német hadihajó feltartóztatta és kényyszerítette, hogy német kikötőbe menjen.

Stockholmból jelentik: A svéd haditengerészeti parancsnoksága figyelmeztette a kereskedelmi hajók parancsnokait, hogy a svéd partok mentén, a felségvizek határában belül folytatásuk útjukat egy kijelölt helyig, ahonnan svéd hadihajók védelme mellett az összegyűlt kereskedelmi hajók a nyílt vizekre távozhattak. (Rador.)

Stockholmból jelentik: A tengerészetiügy hatóságok jelentése szerint az Aaland közelében elfogott nyolc hajó közül egy sem volt svéd nemzetiségű. Öt finn, kettő észti és egy rovég hajó fogtak el. (Rador.)

Filadelfiából jelentik: Lapjelentések arról számolnak be, hogy hatóságok vizsgálattal indultak, mert olyan értesülések futottak be a rendőrséghez, amelyek szerint csempészek petróleumtermekkel látják el az Atlanti-óceán partjainál közelében cirkáló német tengeraltjárókat. A gyanút megerősíti az a körülmény is, hogy azokat a hajókat, amelyeket azelőtt alkoholcsempészsére használtak fel, németek bérelték ki. (Rador.)

Amerika reméli, hogy elkerülheti az európai háboruba való beavatkozást

Washingtonból jelentik: (Rador.) A szenátus tegnap ülésén Pittmann külügyi bizottsági elnök által beterjesztett javaslat után Borah szenátor mondott beszédet és a következőket állapította meg:

— Nem látom be, miként utasíthatnánk vissza azt, hogy az Egyesült Államok fegyvereket küldjön a szövetségesek megsegítésére és magam is kételkedem abban, hogy egy ilyen kérelmet elutasítsanak. Feltételezem, hogy ez a háború egy vagy két évig fog eltartani és kinek volna ahhoz lelke, hogy az angoloknak azt mondja: „Mégkaphatjátok segítségünket, de fizethettek készpénzben”. Nem lehetséges, hogy az ember egyszerre jótékony lélek és Shylok is legyen. Ha önk segíteni akarják a demokráciát azzal, hogy hadianyagot szállítsanak, úgy tegyék meg azt, mert nem jelenthetjük ki a világ előtt, hogy megsegítjük a civilizációt és ugyanakkor kijelentjük azt is, hogy ezt a segítséget csak készpénz ellenében nyújtjuk. En a jelenlegi háborút az európai hatalmi politika véres fejezetének tartom.

Végül Borah szenátor figyelmeztette a hadviselőket, hogy óvakodjanak az amerikai jogok megsértésétől. Beszédét ezekkel a szavakkal fejezte be:

— Remélem, hogy elkerülhetjük ebbe a háboruba való beavatkozást, de nem tudom, hogy lehetséges lesz-e. Az istenek fognak határozni.

Washingtonból jelentik: A Havas-ügynökség jelentése szerint a semlegeségi törvény vitájának első napja nem változtatta meg a helyzetet. Borah szenátor beszéde során meg akarta állapítani, hogy a hadianyagnak hiteltelen való eladása a háborús felek egyrészt elnyújtó szolgálja és ennek talán majd az lesz a következménye, hogy csapatokat kell küldeni Európába, hogy a szövetségesek számára kedvezőbb helyzetet teremtsenek. Pittman szenátor válaszában közölte, hogy a német birodalommal határos államok is vásárolhatnak fegyvereket Amerikában és azt szállíthatják Németországnak anélkül, hogy az Egyesült Államok kormánya ez ellen tehetne valamit.

Politikai körökben az a vélemény alakult ki, hogy ha csak valami előre nem látható esemény nem történik, úgy a semlegeségi törvényt a kormány kívánságának megfelelően fogják módosítani. (Rador.)

Angol repülőgépek Berlin felett

A bombavető gépek röpcédulát hullattak alá. A német csapatok bevonultak Varsóba. A nyugati fronton tovább folyik a tüzérségi tevékenység

Londonból jelentik: A Reuter ügynökség jelentése szerint az angol repülőgépek röpcédulát dobtak le Berlin és Potsdam között. A röpcédulák tartalmát még nem hozták nyilvánosságra.

A Daily Herald megállapítja, hogy első ízben fordult elő a történelemben az angol bombavetőgépek megjelenése Berlin felett. A gépek mind visszatértek állomáshelyükre, miután rendkívül fontos megállapítást tettek. A föltevés szerint az angol gépek észrevétlenül jelenhettek meg

Berlin fölött és a légvédelem nem is vett tudomást róluk. Ennek oka valószínűleg az, hogy a nemzeti szociálista vezetők számtalanszor kijelentették, hogy légvédelmi berendezésük felülmúlhatatlannak. Két héttel ezelőtt a berlini hatóságok rendelkezése az uccákat ismét teljes fényvel világították meg, mert megállapították, hogy minden Nyugat felől jövő légitámadást vissza tudnak verni. Az egyik angol lap szerint a gépek Potsdamot elérve, teljes holdfényben folyatták útjukat. (Rador.)

A német sajtó válaszol Churchill beszédére

Berlinből jelentik: (Rador.) A Deutsche Allgemeine Zeitung Churchill vasárnapi beszédére a következőképpen válaszolt:

— Angliának tudomásul kell venni, hogy Németország és a Szovjetunió kölcsönös érdekeik figyelembevételére után a határ megállapításában meggyeztek és Angliának megszünt az a reménye, hogy a Szovjet és Németország között valaha is érdekellentét állanak elő. Churchill vasárnap az angol nép tudomására hozta, hogy Németország nem törekszik Bagdad felé Konstantinápolyon keresztül és ez hatalmas eredmény a háború első hónapjában. Az angol haditengerészeti miniszter háborúra uszít azzal, hogy Hitler Adolfnak nincsenek már győzelmi reményei. Ebben azonban alaposan téved. A moszkvai nyilatkozat leszögezi, hogy a háboru be-

fejezése valóban minden nép érdeke, azonban leszögezi azt is, hogy ha ezt elérni nem lehetne, úgy Angliát és Franciaországot fogja terhelni a felelősség. A történelemben van olyan időszak, amikor egy nép vagy egy kormány nem érti meg, hogy mik a valódi érdekei. Churchill most követte el azt a megbocsáthatatlan hibát, hogy az angolok kezében van a béke lehetősége, viszont a győzelem felett nem ők rendelkeznek. Churchill és az angol kormány nagyon tévednek, ha azt hiszik, hogy sikerülni fog nekik Németországot megsemmisíteni. A valószínűség az, hogy a helyzet Anglia számára még rosszabbá válik, ha továbbra is kihívják maguk ellen a veszedelmet és nem szabad majd csodálkoznunk, ha a dinamikus erők következtében a brit politika hagyományait nem sikerül majd megőrizni.

Hivatalos hadijelentések a nyugati frontról

Berlinből jelentik: A német hadsereg főparancsnoksága közli: Október 2-án újabb német csapatok vonultak be Varsóba. A Varsóban és a Modlin-erődben elfogott, illetve zsákmányolt foglyok és hadianyagok számbavétele folyamatban van. Nyugaton csökkentett tüzérségi és repülőtevékenység folyt. (Rador.)

Párisból jelentik: (Radiopress.) A francia nagyvezérkar keddi hivatalos jelentése így szól: Az elmúlt éjszaka mindkét részről az előőrsek élénk tevékenységet fejtettek ki.

Párisból jelentik: (Dunaposta.) A francia vezérkar hétfőn este kiadott jelentése szerint Saarlouistól délre és a Saar folyótól keletre nagyobb irányú harcok folynak. A német tüzérség szakadatlanul lövi a franciák által elfoglalt német községeket.

SAARBRÜCKEN KÖRNYÉKÉN FOLYIK A HARC

Párisból jelentik: (Rador.) A Havas ügynökség tudósítója részletesen beszámolt a német csapatok újabb erőfeszítéseiről, amelynek célja, hogy visszazorítsák a francia előőrseket az általuk elfoglalt és megerősített állásaikból. Tegnap éjjel két irányban is erős nyomást fejtettek ki a németek Saarbrückentől nyugatra és keletre. A francia csapatok módszeres előnyomulása a fontos ipari központok felé arra készítette az ellenfelet, hogy hagyjon fel a szokásos közönyével és hogy igyekezzen megtisztítani a Siegfried-vonal előtti területeket. Ez a kísérlete az ellenfélnek a francia tüzérség és önműködő fegyverek hatása következtében meghiúsult. Saarlouistól délre a francia csapatok jelentős előnyomulást hajtottak végre a Warndt erdő és a Saar folyó között. Itt terül el Bisstein és Friedrichsweiler és ezzel szemben emelkedik a hegység, amelynek tetején a Geisbogerhof áll. Mindezek a területek francia kézen vannak. Ezen a területen a fontos előnyomulások eredményeit a francia hadvezetőség a legnagyobb titokban tartotta a mai napig.

A MAGYAR-OROSZ BARÁTSÁG A NÉMET SAJTÓ TÜKRÉBEN

Berlinből jelentik: (Radiopress.) A berlini lapok az új orosz magyar határról írnak és közlik a budapesti lapok erre vonatkozó fejtegetéseit. Az Angriff többek között ezeket írja: A budapesti lapok ezúttal első ízben méltatják azt a tényt, hogy Magyarország határán új szomszédok vannak. A magyar főváros politikai körei feszült érdeklődéssel figyelnek Berlin felé és onnan várják az irányítást, amely megszabja a jövő kilátásait. A Berliner Börzenzeitung budapesti tudósítója hangsúlyozza, hogy Ciano gróf olasz külügyminiszter berlini utazása újabb bizonyosság Olaszország és Németország békére való hajlandósága mellett. A budapesti lapok méltatják Magyarország és Oroszország szomszéd-

ságát, amelynek lehetőségével eddig még sohasem foglalkoztak. Az Essener Zeitung a következőket írja: A magyar kormány a legutóbbi minisztertanácson megvitatta a német—orosz egyezményt és annak kihatásait Magyarországra. Különböző magyar lapok nagy nyomtatékkal annak a reményüknek adnak kifejezést, hogy a legutóbbi események kedvező hatással lehetnek a békére.

SARACIOGLU MOSZKVAI TÁRGYALÁSAI

Moszkvából jelentik: Saracioglu török külügyminiszter még mindig Moszkvában tartózkodik. A török államférfi tegnap nem találkozott Szovjet-Oroszország vezetőivel. Moszkvában azt

Egyiptom minden áldozatot meghoz a győzelem érdekében

Kairóból jelentik: A parlament hétfőn rendkívüli ülést tartott, amelyen kihirdették a különböző háborús törvényeket, mint amelyek az angol-egyiptomi egyezmény következményei voltak. A parlament ülésén rangrejte résztvett Faruk király is. Ali Maher pasa miniszterelnök beszédében hivatkozott a rendkívül súlyos időkre és kérte, hogy az ország lakossága egyöntetűen támogassa a kormányt. Az összes politikai pártoknak egyesülniök kell, hogy az egyesülésben rejlő erőket az ország javára használják fel.

hiszik, hogy Saracioglu tárgyalásainak befejezése előtt utasításokat vár Ankarából. A török külügyminiszter különben kedden megtekintette az új moszkvai földalatti vasutat, majd a Volgamoszkvai csatornát és este megjelent a moszkvai opera díszelőadásán. (Radiopress.)

Moszkvából jelentik: (Dunaposta.) Saracioglu török külügyminiszter hétfőn nem folytatott megbeszéléseket a Kremlben. Vasárnap megbeszéléseit nagy titoktartással kezelik. A török külügyminiszter hétfőn hosszasan értekezett Seed angol nagykövettel és Payart moszkvai francia nagykövettel.

A LITVÁN ÉS LETT KÜLÜGYMINISZTER MOSZKVÁBAN

Kaunasból jelentik: (Rador.) A szovjet kormány meghívása következtében Urbsis litván külügyminiszter ma repülőgépen Moszkvába érkezett. Vasárnap és hétfőn a litván kormány több ülést tartott és ezen elhatározták, hogy a keleteurópai helyzet megváltozása következtében szükségessé válik Litvániának a Szovjetunióhoz való viszonyát felülvizsgálni.

Kaunasból jelentik: Az első, Moszkvából érkezett jelentések szerint Litvánia kölcsönös segélynyújtási egyezményt köt a Szovjet-Unióval. (Rador.)

Kaunasból jelentik: A Reuter ügynökség jelenté: A Szovjet-Uniónak szándékában áll, hogy Litvániának átengedi a vilnai terület egy részét a város nélkül. Ezzel szemben jelentős sztrátegiai előnyöket kér a Libau felé vezető vasútvonal tekintetében. (Rador.)

Moszkvából jelentik: (Rador.) Munters lett külügyminiszter hétfőn délután repülőgépen öt óra tíz percor érkezett meg Moszkvába. A vendég tiszteletére a moszkvai légi kikötő lett és szovjet lobogókkal van felszítve. Munters dr.-t Lossovsky külügyi népbiztos helyettes, Barkov protokollfőnök, Kocina lett, Ray eszt és Oagdonsz litván követek várták.

HITLER MEG EZEN A HÉTEN ÖSSZEHIVJA A BIRODALMI GYŰLÉST

Párisból jelentik: (Dunaposta.) Franciaországban az a hír terjedt el, hogy Hitler kancellár meg e héten összehívja a birodalmi gyűlést és el fogják rendelni a népszavazást arra nézve, hogy a lakosság helyesli-e a jelenlegi német politikát vagy sem. A béketervből különben a volt német gyarmatok visszazorítását is követelik.

Berlinből jelentik: (Dunaposta.) A lengyelországi hadjárat befejezése alkalmából nagy arányú előléptetések voltak a német hadseregben. Blaskovics gyalogsági tábornokot, von Reichmanau és von Kluge tábornokokat vezérezredeseké léptették elő.

— A mi politikánk nem támadó, hanem védelmi jellegű. Célja a baráti országokkal való jóviszony fenntartása, valamint Egyiptom reális és közös érdekeinek megvédése.

A saadi párt elnöke megállapította, hogy az ország véleménye egyhangúlag a demokráciát segíti és minden szükséges áldozatot meg fog hozni a háború győzelmes befejezése érdekében. Arra kérte a kormányt, hogy folytassa erőfeszítéseit a magaszatos cél elérése érdekében. (Rador.)

SZOMBATI PREMIERJE

S
C
A
L
A

A CSÁBITÓ

1939
OKTOBER
15-21

60%

BÉCSI NEMZETKÖZI MINTA-
ÉS MŰSZAKI VÁSÁR

vasuti kedvezmény a német birodalmi vasúton
Ingyen német utlevélvizum.
Felvilágosítás és prospektus,
a tiszteletbeli vezérképviseletnél:

Bucuresti, Str. Calmatei 16. Telefon: 5.25.33, Oficiul Turistic German, Bucuresti I, Calea Victoriei 114. Telefon 5.12.80 és az ország összes utazási irodájában.

Fratta Géza tündöklése,
bukása és tragikus halála

A tarcsai szegényházban, beszállítása után másfél órával,
fejezte be hányatott életét az egykor ünnepezt bonviván

Kolozsvárról jelentik: Pénteken délután rendőr kíséretében magas, de megrokkant termetű, lerongyolódott ruhájú, csapzott, őszes haju férfi állított be a tarcsai szegényházba. Fejét kétes tisztaságú géz-kötés borította, amelyen megalvadt vérfoltok sötétlettek. Nagyon rossz borból be a szerencsétlen, alig állt a lábán a gyöngeségtől. Beteg volt és elhanyagolt... A szegényház lakói — magatehetetlen, támasznélküli öregek és javíthatatlan csavargók — idegenkedve nézték a jövőnyire. Még egy éhes ezújjal több, még valaki, akivel meg kell osztaniuk a szükreszabott helyet...

— Azt mondják, hogy valami színészféle — magyarázta a rendőr. — Kolozsvárról összeesett az ucán... Nem e'őször történik vele ilyesmi, mert nagyon szereti az italt. Beszállították a rendőrségre, ott meg parancsot kaptam, hogy kísérjem ide... Lesz itt egy kuckó, ahol meghuzza magát!

Azzal szalutált és elment.
A szegényház lakóinak másfél óra múlva jutott csak eszükbe, hogy ujdonsült társuk után nézzenek. Ott feküdt csödesen az egyik sarokban... Szóltak hozzá, nem felelt, megrázták, nem mozdult.
— Ez halott! — motyogta egy öreg koldus.
Ennyi volt a gyászbeszéd.

A halott talán ennyit sem igényelt. Pedig többet érdemelt volna.

Amíg élt: Fratta Géza volt a neve.
Sokáig ünnepezt, kedvence bonvivánja volt az erdélyi magyar színtársulatoknak.

Fratta Géza édesapja, aki ismert, vagyonos kolozsvári ékszerész volt, sohasem gondolta, hogy fia, akinek neveltetésére annyi pénzt áldozott, ilyen drámai sorsra kerül. Nem sejtette édesanyja sem, aki híres szép asszony volt s aki tragikus szerencsétlenség következtében tüzhaltat halt fiatalon. Hogyan is sejtették volna, hiszen a kis Géza a legszebb reménység-ábrák indult neki az életnek. Az árván maradt gyermekét édesapja katonai iskolába adta s Fratta Géza az iskola végzése után a brassói 24-es honvédegyezrednél teljesített szolgálatot. Végül elhagyta a világháborút s a nagy világégés után mint főhadnagy szerelt le.

Apjától meradt valami vagyon, de azt hamarosan felélte. A főhadnagy úr valami kereseti lehetőség után nézett. Jökülsejű, „snájdig” ember volt, asszonyok szeme gyakran megakadt rajta. Mihez kezd az ember ilyen adottságokkal?

Rövidesen egész Erdély megismerte a nevét s Fratta Géza a vezető színtársulatok legünnepeltebb bonvivánja lett. Pintir Békével s az akkor még Erdélyben tartózkodó Zilahy Irénnel és Dajka Mar-

gittal lépett fel először Nagyváradon, onnan Aradra, Temešvárra, majd Szatmárra szerződött, végül pedig Kolozsvárra került. Sok taps, siker, sok szép színházi este emléke fűződik nevéhez. Kipirultak a női arcok, amikor muzsikáló sarkantyúkkal, lakkecsizmános végigsétáltak a színpadon, mint „Nótás kapitány...”

Légvédelmi kozmetika

a háborus London arcán

Sok millió homokzsák a középületek mellett. Jazz és tánc a légvédelmi pincékben

Londonból írják: Egészen megrázkóztott a londoni nép a főváros fölött körben libegő sok száz léggömbbel, amelyek acélhálóat feszítenek ki elleneséges repülőik bombái ellen és az emberek egymásnak magyarázzák, hogy milyen biztonságot nyújt ez a légvédelem, különösen akkor, ha mélyen eszneknek le a felhők és úgy az acélháló, mint maguk a léggömbök is láthatatlanok. De még talán ennél is nagyobb biztonság érzetével tölti el a londoniakat a sok millió homokzsák, amellyel körülbástyázták a középületeket, több mint egy emelet magasságig,

ugyhoggy csak kapubejárat marad szabadon, mint egy bánya torka. A magánházak is ilyen homokzsák-erődökkel védekeznek, az árucarnokok pedig minden kirakatablakukat telerakták homokzsákokkal és azonfelül be is deszkázták.
Nem tudom, elfogytak-e a sárgászürke zsákok, vagy talán azért történt, hogy az egyhangúságot enyhítsék vele, minden esetre tény, hogy egyre több barnáspiros és kék zsákot lehet látni,

mintha így akarnák „diszíteni” a homokzsákerődöket. Egyáltalában az a törekvés nyilvánul meg, hogy a légvédelmet „tetszetőssé” tegyék. Így például eddig az ablakokat keresztbe ragasztották be vastag papírsíkokkal, hogy légitámadás esetén az üvegszilánkok szerte ne röpködjenek, most mindenféle „ornament” találtak ki, sűrűn lehet látni papírsíkokból összeállított „sugárkéveket” és fantasztikus alakú ablakvédő sávokat, a kirakatokat fedő deszkákat pedig mindenféle színre befestették.
A fényűző élettermek egész helyiségüket homokzsákok tömegébe ágyazták be és ezt az „erődövet” deszkakerítéssel vették körül, amelyet élénk színűre festettek, hogy enyhítsék vele a sivár benyomást.

Hogy, hogynem Fratta Géza egy évad kezdetén nem szerzőtette a kolozsvári magyar színtársulat. Vidékre került, kisebb társulatokhoz, de valahogy még felszinen tartotta magát. Közben azonban, mint a meghasonlott emberek általában, inni kezdett. Eleinte egy pohárral, aztán sokkal, válogatás nélkül mindent, ami melegség érzetét tudja kelteni egy belülről teljesen kiégett emberben.

Teljesen átadta magát az alkohol ördögének. Lerongyolódott. Mindenét eladta, mindenét elitta. Keremába vitte azokat a könyvradományokat is, amiket régi ismerősei nyomtak a markába.

Támolygó léptekkel, vérbeborult szemekkel rőtta a kolozsvári utcákat. Ott aludt, ahol az éjszaka utolérte. Az egykori bakfisok, akiknek szíve hevesebben dobogott, amikor Fratta Géza a színpadra lépett, sajnálkozva néztek utána.

Az összetört, rongyos öreg emberben, aki még ötven éves sem volt, semmi sem emlékeztetett a hajdani „leányalomra”...

Egyik ismerőse mondja, akivel a szomorúvégyű Fratta Géza haláláról beszélgettünk:

— Néhány nappal ezelőtt, amikor befordultam a Bánffy-palota kapuján, eszméletlenül összeesve találtam Fratta Géza a kapu alatt. Részeg volt. Megúthette magát, mert a fején levő kötés a'ól, melyet egy kevéssel ezelőtt történt és következtében viselt, lassan szivárgott a vér. Nagyon összetört volt, de nem hittem, hogy ilyen hamar befejezi.

Az egykor ünnepezt bonviván pénteken elérkezett a nagy „fináléhoz”. Ismét összeesett bevitték a rendőrségre s onnan kitoloncolták Tarcsára, a szegényházba, mint az élet többi elesettjét. Gazdag házban született és szegényházban halt meg.

Pénteken minden rendezőtt. Nem kell többé koldulnia, nem kell többé megfognia újságíró ismerőseit, hogy legyenek közzé egy apróhirdetést, a mely házmesteri állásért eszedzik.

A város költségén temették el.
A bonviván drámai szerepben lépett le az élet színpadáról...

Nemes Ferenc

A londoniak sohasem álmodtak volna, hogy milyen hasznos lehet a sok pompás közkert.

Óriási gépekkel felásták a földet és azzal tömtek meg a védőzsákokat.

A leghasznosabb volt etekintetben a világhírű Hyde park, ahol idestova kilenc évvel ezelőtt a vilákiállítás rendezték. Mikor ugyanis a kiállítási csarnokok épületeit hordták, temérdek homokot hoztak ide és azzal tömtek be az óriási üregeket. Most kiásták ezt a rejtett „kincset”, amely majdnem 30 évig szunnyadt a föld alatt és ezzel töltötték meg a homokzsákokat. Minden parkban óvhelyeket ástak mélyen a föld alá és van köztük olyan is, amely több ezer embert képes befogadni. Öles betűk hirdetik a plakátokon, hogy milyen irányba hány lépésre lehet találni ezeket az óvhelyeket.

Egyes fényűző üzletek a belvárosban különösen a Piccadilly híres borüzletei, amelyek nagyértékű borkészleteiket foglára elszállították a vidékre, pincéiket átengedték légvédelmi célokra. Ugyanezt tették a nagy hotelek és az éjjeli mulatóhelyek is. Most azonban egynéhány tánchelyiség, amely eddig be volt zárva, ismét megnyitotta üzemet, így első sorban a Lyons-konzern táncoklájkai.

A légvédelmi pincékben újból szól a jazz és áll a tánc.

A homokzsákokkal körülépített „barlangkapu” boltozatos bejáratát pedig kevés violaszínű villamoskörték titokzatosan tompa fénye világítja meg, amely nem szűrődik ki az uccára.

Ugyazólván mindenki uniformist visel. A szárazföldi hadsereg, a légi Flotta és a tengerészet katonáinak egyenruhái közé sűrűn elvegyül az ugynevezett polgári védelem különítményeinek mindenféle egyenruhája, köztük a nők is és ezek rendkívül tetszetősek.

Vannak ugyanis női segédrendőrök, haditengerészeti női különítmények, tüzoltósági női segédcsoapatok, női folyamórók és különösen nagyszámú női légvédelmi alakulatok, továbbá sebességszállító oszlopok sofőrői. A polgári légvédelem vezetősége most újabban közhírré tette, hogy szaporítani kívánja a létszámát és érre

olyan tömegben jelentkeztek a nők, hogy a toborzóirodák előtt naphosszat kilométernyire kígyóznak állanak. Mindenki büszke rá, hogy hasznos tud lenni a közvédelemben.

Közrendészeti és propaganda minisztérium
létesült Bucurestiben

Bucurestiből jelentik: Öfelsége, II. Carol király hétfőn aláírta azt a törvényrendeletet, amely a következő minisztériumok létesítéséről intézkedik: közrendészeti minisztérium és nemzetű propagandaminisztérium. A közrendészeti

minisztérium hatáskörébe tartozik az államrendőrség és a csendőrség irányítása, míg a propagandaügyi minisztérium átveszi az eddigi sajtó- és propagandauyi államtitkárság vezetését.

A kártyacsata véres befejezése

Elyverte partnere pénzét, majd agyonlőtte

Ez év március 24-én reggel az azóta megszűnt Terminus kávéházban gyilkosság történt, amely egy kártyacsata szomorú befejezése volt. A gyilkosságnak Diaconescu Aurel huszonkilenc éves műegyetemi hallgató esett áldozatul, akit kártyapartneré, Stangu Ioan volt vermesi adóügynök, lött agyon. Diaconescu és Stangu még két másik férfi társaságban ferblit játszottak. Játék közben a szerencse nem kedvezett Diaconescunak, aki több mint ezer lét veszített és végül még az óráját is zálogba adta Stangunak. A kártyázás félkilenc órakor ért véget és a játék befejezése után Diaconescu az asztalon fekvő ötszáz leit és az óráját felvette és zsebébe vágta. Emiatt Stangu és Diaconescu között szóváltás támadt. Diaconescu állítólag azt mondta Stangunak, hogy hamiskártyás, mire az szintén sértő szóval válaszolt. A szóváltás alig egy-két percig tartott, amikor Stangu hirtelen a zsebébe nyult, kivette revolverét és közvetlen közelből Diaconescura süttötte. A golyó a fiatalember mellébe furdott, átszakította a főütőeret. A megebesült ember a földre zuhant és néhány perc múlva halott volt. Közben az egyik pincér rendőrré szaladt, aki azután lefegyverezte Stangut, akit letartóztattak.

A volt adóügynök gyilkosság vádjával a temes-

vári ítélőtábla elé került. A tegnapi tárgyaláson Stangu azzal védekezett, hogy a játék befejezése után Diaconescu olyan fenyegető magatartást tanúsított, hogy attól félt, megtámadja. Amikor a fiatalember feléje közeledett, az öklét is felemelte, mintha meg akarná lötni. Ezért rántotta elő revolverét és önvédelemből használta azt. A bíróság több tanút is kihallgatott, akik azt vallották, hogy Stangu látszott a sok ital hatása és a kártyázás befejezése után szintén azt hitték, hogy verekedés lesz. A bizonyítási eljárás befejezése után a táblai ügyész mondotta el vádbeszédét, amelyben utalt arra, hogy önvédelemlől nem lehet szó, mert Diaconescu nem támadta meg a vádlottat, aki nem volt annyira részeg, hogy ne tudta volna, mit csinál. Ezért a vádlott megbüntetését kérte. Lintia Livius dr. ügyvéd a védőbeszédében utalt arra, hogy Diaconescu kihívó magatartása készítette arra a vádlottat, hogy revolvert rántson. A vádlott ezenkívül egész éjszaka ivott és így cslekedetét is enyhébb mértékkel kell bírn. Enyhe büntetést kért. A büntetőtábla rövid tanácskozás után Stangu Ioant hét évi fogságra ítélte, ezenkívül Diaconescu szüleinek negyvenezer lei kártérítést ítélt meg.

Nem vált be az új rend a temesvári nyugdíjak kifizetésénél

A temesvári nyugdíjasok érdekében kívánunk szót emelni, akiknek járandóságait tudvalevőleg most a kormányzati épületnek földszintjén, a tisztviselői fogyasztási szövetkezet volt helyiségében fizetik ki. Ezt a tágas helyiséget négy kisebb szobára osztották és ebből két szobát engedtek át a nyugdíjosztálynak. Az egyik szobában történik a nyugdíjak számfejtése, a másikban a kifizetése. A nyugdíjasok, nagyjából öreg és törődött emberek, örömmel fogadták ezt az intézkedést, amely méltán keltezte bennük azt a reményt, hogy ezentul kényelmesebben, öregekükre való tekintettel gyorsabban jutnak nyugdíjukhoz, mert az új helyiségben nem kell majd annyit várakozniok és télviz idején nem fognak annyit fájni a kóckókkal borított hideg folyosókon. A gyakorlatban azonban

az új rend nem vált be várakozásnak megfelelően,

mert ezidő szerint a nyugdíjak számfejtése és kifizetése egyszerre történik, tízes csoportban engedik

be a nyugdíjasokat a nem éppen tágas számfejtő helyiségbe, a többiek pedig ezalatt a folyosón kénytelenek várakozni. Aki ismeri az épületnek azt a részét, jól tudja, hogy a földszinti folyosó, ahol a nyugdíjasoknak most várakozni kell, két nagy kapu között húzódik, ott

állandóan és erősen érezhető a hideg léghuzat, amelyet a nyitott emeleti lépcsőkről leáramló hideg levegő még ürhetetlenebbé tesz. Nagyon indokolt volna, hogy a küszöbön álló hideg évszakra való tekintettel, a nyugdíjasok várakozási helyét védettebb keretbe helyezték, a folyosó két végén a kapualjknál szélfogó ajtókkal tartásuk vissza a hideg, az egészségre veszedelmes levegő beáramlását és esetleg melegebb helyiségről is lehetne gondoskodni, mert azon a szeles, hideg folyosón szinte kikerülhetetlen a megfázás. A közszolgálatban megöregedett nyugdíjasok ezt az emberséges figyelmet valóban megérdemelnék.

A propaganda szerepe a nemzeti újjászületés terén

Bucurestiből írják: Radian propagandaügyi miniszter legutóbbi beszédében kifejtette a propaganda szerepét az államélet szempontjából. Ezekben az időkben, amikor Franciaország Giradoux íróit hívta meg a propagandaügyi irodák élére, Németországban, Angliában, valamint Oroszországban is a szellemi élet kiválóságai vezetik a propagandaügyi szolgálatot, Radian Al. kinevezése a román propagandaügyi minisztérium élére igen jó megoldás. A múlt napokban elhangzott beszéde, nem volt a megszokott szónoklat, hanem munkaprogram, amelynek célja a nemzet ügyeinek előbbrevitele.

„Az egész ország egységesen csatlakozott az új elrendezéshez — mondotta beszédében Radian miniszter. A sajtó, a közvélemény hű tükré, arra hivatott, hogy a hitet megerősítse, hogy hirdesse a jó munkát és ugyanakkor hozza közbudomásra a kötelességteljesítéstől való eltéréseket. Ennek a célnak elérése szempontjából bizantsaságra és hitre van szükség. Tiszteletben tartjuk a szabad gondolkodást és el vagyunk határozva, hogy megvédelmezzük az állameszmét olyan merényletektől, amelyek a szabad gondolkodás ürügye alatt követnek el”.

Tartalmasabb programot nem is lehetett volna elképzelni. Radian miniszter néhány mondatban mindent tisztán és érthetően mondott. Zárószavai pedig minden románnak a lelkében visszhangra találtak:

„Mint a feltámadás éjszakáján az ország és a király iránti szeretetből merítsünk világosságot. Egy hitben egyesülve vigyük világító fátylaként, a mely elűzi a kétség sötétségét, hogy meglássuk az örök és történelmi határai között megerősített nagy Romániát”.

CORSO mozi

Ma és mindennap Johann Strauss élete elevenedik meg a

Nagy keringő

c. csodálatos pazarsággal kiállított filmben SZEREPOSZTÁS:

Joh. Strauss — — — — Fernand Gravey
Poldi Vogelhuber — — — — Luise Rainer
Carla Donner — — — — Milica Korjus
Ferenc József — — — — Hugh Herbert

A Metro-Goldwyn jubilaris produkciója.
Eddig még nem látott világszenzáció!
A legújabb Metro-Goldwyn híradó
Előadások 3, 5, 7 és 1/10 órakor
Jegyelőjegyzés telefonon: 38—95

Az óvohely nélküli mozik nem játszhatnak Párisban

Milyen a filmélet a háborús Franciaországban?

Kétszázötven filmszínház közül mintegy ötven maradt nyitva Párisban. A mozi nem mulatság, hanem szorozatokat pihenés, amelyre a dolgozóknak szükségük van — jelentették ki a hatóságok. A színházak megnyitása azonban az eseményektől függ és egyelőre csak játékcélú előadások lesznek esetleg este. Maguktól a filmszínházak igazgatóitól megkérdeztük, hogy fenntartják-e üzemüket vagy sem. A hatóságok részéről csak az volt a kikötés, hogy a közbiztonság részére megfelelő tágas menedékek álljanak a pincékben rendelkezésre. Az előadások legkorábban fél kettőkor délután kezdődnek és legkésőbb háromnegyed 10—10 órakor végződnek. Új filmek nem kerülnek bemutatásra, csak a nemrég behozott és más sikeres film bemutatott amerikai filmek és a múlt évad sikeres francia filmjeit pergetik tovább. Ez azonban nem hátrány, mert túl gyorsan váltakoztak a műsorok azelőtt. Diszkrétan tüntet a közönség a legjobb helyen, amikor a heti aktualitásokat vetítik. Sokan főleg ezek kedvéért jöttek.

★

A filmgyártás egyelőre megakadt. Elsőrendű filmek készültek el az utolsó hónapokban és számos félkész film maradt a stúdiókban. Ez utóbbiakat valahogy be fogják fejezni, de a pillanatnyi nehézség az, hogy a legtöbb férfi-sztár bevonult. Pierre Fresnay, aki a „Nagy Illúzió” című meghatározó világháborús filmben a francia kapitány szerepét játszotta, most valóban kapitány egy frontezredben. Jean Gabin a tengerészetben, Albert Préjean a repülőknél, Pierre Blanchard a gépkocsis osztagoknál teljesít szolgálatot. Bevonult a filmkomikus Fer-

nandel is, aki annyi humoros katonafilmben alakította a főszerepet. Két fiatal férfi-sztár, Dary és Cambó, önként jelentkeztek. Lancret, aki szintén gyakran játszott katonatiszt-szerepeket, tüzér, Gil, aki egyik legutolsó Budapesten nagy sikert aratott filmben szerepel, egy légvédelmi ütegnek szolgál, Charles Trenet, az utolsó szezon legdivatosabb rádió és film védettje, repülőtszót a fronton. Lehet, hogy ezek a filmszínészek később majd rövidebb szabadságot kapnak az elkezdett filmek végigjártására. Azt a produkciót azonban, amely csak tervbe volt véve, elhalasztják további intézkedésig. Közben bizonyos propaganda- és tudományos filmek fognak a stúdiókban gyártásra kerülni. A filmgyártás központi irányítását egy „új kormánybiztoság”, Commissariat Général de la Cinématographie, intézi Yves Chataignaux meghatalmazott miniszter vezetésével, a Jean Garoux diplomata és színházi író által kreált Információs Központ keretében.

★

„A francia film exportja pillanatra sem fog fennakadni” — jelentette ki a minap nekem a filmgyárosok szindikátusának alelnöke. — „Azok a filmek, amelyekre a külföldi importőr már előzetesen előlegét fizetett vagy akárcsak opcióit szerzett, rövidesen szállíthatók lesznek, mert a kiviteli engedélyt ezekre automatikusan megadják. Az új film-export-üzletknek azonban jó lesz, ha a külföldi vevő meggyőződik róla, vajjon az újonnan létesített francia filmcenzura megadta-e az engedélyt?”

Dr. Cs. J.

HIREK

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

TELEFON

88-10 és este 9 óra után 28-15.

SZERKESZTŐ

Vuchetich Endre dr.

Furcsa esetek

A csend vendéglője

Nálunk Európában, egyáltalában nem volna ötletes vállalkozás: a csendes vendéglő, vagyis olyan étterem, ahol nem üdvözlik hársányan a vendégeket, az éthordók nem harsognak vezényszavakat, a borfiuk bada felé és még távol a konyhától sem kiáltják be jóelőre a rendelt ételeket, a főúr nem kiáltja félpercenként: „jövők” csatakiáltást és általában nem csapkodnak a tárgyakkal, sőt nem fecseg mindenki hangosan. Nálunk százával vannak a csendes vendéglők, amelyekben nem jár vendég, amely tíres. Ez európai találmány, ilyen az európai vállalkozás.

Amerikában kitalálták a csendes vendéglőt, a mely — tele van vendégekkel. Ez már amerikai vállalkozás és Mr. Keen alapította a newyorki Cityben. A pincérek nemzetalpu cipőben járnak, szó nélkül, udvariasan hajolnak meg, a vendégek ujjakkal böknék az étlap megkívánt tárgya felé, a fizetőt valószínűleg titkos jellel hívják, szóval minden a legnagyobb csendben folyik és még koccintás sem hallatszik, még kevésbé bordalok. Előkelő üzletemberek járnak ide, akik egy félórára megszakítják üzleti ügyeiket és az irodák zajos poklából egy csendes helyre és némi ebédre vágyanak. Mr. Keen, mindkettőt megteremtí számukra és azután visszatérhetnek az áruházak, irodák tárgyalószobáitól, telefonától és irógépkattogástól zajos világába. Ime egy jó ötlet, amelyet nálunk még sem lehet megvalósítani. Nálunk zajos éttermek, zajos kávéházak kellenek, — hogy az emberek odamenukjúljenek — a csendes, tulságosan csendes üzletekből.

A hitszegő elnök

Hogy Stanley Bond úr anyakönyvezető elé vette Fletche festőművésznőt és hogy a vőlegény 55 éves, míg a menyasszony 30 éves, abban nincsen semmi rendellenes. A házasság Londonban egy bizonyos körben mégis kínos felütné kellett es ez a kör az agglegények klubja, amelynek Stanley Bond úr az elnöke volt. Mostanig, amíg a súlyos összehajthatatlanságba nem került. A nőtlenség rendszerint véletlenül alapszik, a gondviselés figyelmeségén, néha egy kellő időben bekövetkezett kiabrándulás. Az ilyen agglegényekre a hölgyek nem haragszanak, de a női nem esküdt ellenségeit látják az Agglegények Klubjának tagjaiban, akik ugyan is meggyőződéssel vallják, hogy a házasság természetellenes intézmény és szabad férfihez egyedüli méltó életmód az agglegényesség.

Ennek a klubnak volt elnöke Mr. Bond, akit makacs kitartás után is meghódítottak Fletche kisasszony bájai. A hölgyek ritkán osztják a házasság természetellenességének nézetét és Fletche kisasszony is egészen normális nő volt e tekintetben. Nem szerette a könnyű sikereket és éppen ezért az Agglegények Klubja elnökének szabadságára pályázott és igéző eszközével sikerült London legnyakább agglegényét magához láncolni. Ezzel vége Mr. Bond szabadságának és elnökségének. A Klubban felháborodva detronizálták a renegát elnököt, aki megadta magát az ellenségnek.

Holott... a derék misterék elgondolkozhattak volna azon, hogy voltaképpen nem az elnök, hanem maga a Klub bukott meg. Senkinek sem mondhatja, hogy boldog a halála előtt. Az agglegények feje felett ott lebeg a nősülés Damokles kardja és a házasság intézményét jogosan csak az bojkottálhatja, aki már nős. Aldott monogámikus rendszerünk mellett egyedül a létező házasság az, amely a férfit megövi a jobb házasságtól és ezért az Agglegény Klubjának az elnökkel történt fiasók után csak azt ajánlhatjuk, hogy nézzenek csinos, harminc év körüli hölgyek után, a klubhelyiség butorait adják át a nős férfiakkal. — akik az elveket is át fogják venni.

— **A Front szervezése.** Bucurestiből jelentik: A Nemzeti Újjászülés Frontjának megszervezése érdekében Giurescu Constantin miniszter kedden reggel újabb megbeszélést folytatott a Front vezértitkáival, Silviu Dragomir kisebbségi miniszterrel, Cornateanu Mihai földművelésügyi miniszterrel és Valcovici professzorral.

1226. október 4-én halt meg Assisiben a Porciuncula-templomban assisi szent Ferenc. Assisi szent Ferenc alapította meg a ferencesek és a klarisszák rendjét, később pedig a harmadrendet. Egész életét a szegények támogatásának és a betegek ápolásának szentelte. Három évvel elhalálása után IX. Gergely pápa a szentek közé iktatta.

1570. október 4-én született Pázmány Péter hercegprímás. Az ellenreformáció élére állott és sok száz családot térített vissza a katolikus vallásra. Sokat tett katolikus papok neveléséért. Megalapította a nagyszombati egyetemet, amelyet később Mária Terézia Budára helyezett át és amely ma Pázmány Péter egyetem néven Budapestem működik. Igen nagy egyházi irodalmi tevékenységet fejtett ki és mestere volt a magyar irodalmi nyelvnek.

— **Ölt a petróleumkályha.** Bucurestiből jelentik: Halálósvégű szerencsétlenség történt az elmúlt éjszaka Bucurestiben a Grigore Manolescu-ucca 9. számú épületének egyik lakásában. Itt lakott vadházastársával Buze Vasile 20 éves csizmadiaség. Tegnap este lefekvés után égve maradt a petróleum kályha, amelyből az éjszaka folyamán füsttel telt meg a szoba. Buze Vasile és a nő nem ébredt fel és mindketten füstmérgezészt kaptak. A történetet a szomszédok fedezték fel, akkor már azonban az asszony halott volt, míg a férfit életveszélyes állapotban szállították kórházba.

— **Romani tanár tragikus halála.** Romanból jelentik: Tragikus haláleset történt a helyi kereskedelmi liceumban. Vladimir Sarbu tanárnak a harmadik osztályra volt órája és ezt arra használta fel, hogy a diákok segítségével feldiszitette az osztály ugynevezett „országór-sarkát”, miután, a közel napokban az egyik országór parancsnok látogatása volt esedékes. Diszités közben a tanár hirtelen rosszul lett és mire a szomszédban lakó orvos megérkezett, már halott volt. A haláleset városszerte mély részvételt keltett, mert az elhunyt ismert tagja volt Roman uritársadalmának.

Modern 4 szobás lakás

UJONNAN ÉPÜLT VILLÁBAN. IBEKVÁROS A RÓM. KATH. SZEMINÁRIUM KÖZELÉBEN

november 1-re kiadó

BŐVEBBET A TÖRVÉNSZÉK FŐIGAZGATÓNÁL II. EM. 4. AJTÓ

— **Magas hó Sinaiban.** Sinaiból jelentik: Az utóbbi napokban Sinaian és környékén rendkívül hideg időjárás uralkodik. A néhány nap óta tartó esőt a hegyekben váratlanul hő váltotta fel. A havazás még tart és egyes helyeken már több centiméteres a hó.

— **Besarábiaiak hűségnyilatkozata:** Chisinauból jelentik: Christí, volt miniszter és Chisinau város főpolgármestere, sajtónyilatkozatában a következőket hangsúlyozta: Besarábia közvéleménye a legnagyobb bizalommal fogadta az új kormány ki-nevezését. A Besarábiai parasztok és intellektuelek szorosán egyesülve a trón körül, az itt élő kisebbségekkel együttműködve tudják, hogy alapos munkát végezhetnek az ország érdekében.

— **Zavartalanul honnyolítja le hajóforgalmát Olaszország.** Brindisiből jelentik: A Palesztina és Quirinál olasz személyszállító hajó valamennyi helyjegyet eladva, elindultak a rendes menetirányban, Olasz-Afrika felé. A két hajó Görögország több kikötőjében, Palesztinában és Szíriában is horgonyt vet.

Egy dussgazdag cernăuți kereskedő tia milliós szélhámosságot követett el

Chisinauból jelentik: Röviden már megírtuk, hogy a rendőrség letartóztatott egy Zeigler Jacob nevű 20 éves fiatalembert, aki Bucurestiben több mint 1 millió lei értékben három gyűrűt tulajdonított el és ezek közül egyet e adott, míg a másik kettőt megtalálták nála. A tettes újabb kihallgatásának eredményeképpen érdekes körülmények derültek ki.

Megállapítást nyert, hogy Zeigler Jacob egy dussgazdag cernăuți kereskedő gyermeke. A kereskedő nemrégien telepedett le a városban, ahol nagyforgalmu üzlettel rendelkezik. Körülbelül két héttel ezelőtt a megtévedt fiatalembert édesapja a fővárosba küldte azzal, hogy ott ékszereket vásároljon. A fiatalember néhány ékszerkereskedővel érintkezésbe

— **A román követ búcsúlátogatása a holland királynőnél.** Hágából jelentik: Vilma királynő búcsúkihallgatáson fogadta Pella román követet, akit a dunai nemzetközi bizottság romániai delegátusává neveztek ki. A holland királynő ez alkalommal az Oranje-Nassa rend nagyszalagját adományozta Pellának. A külügyminiszter a távozó román követ tiszteletére díszbédet adott. A sajtó sajnálkozását fejezte ki távozása felett.

(—) **A főpolgármester látogatásai.** Tiaran Emil dr. főpolgármester tegnap délben Warth Péter dr. alpolgármester kíséretében meglátogatta Lungulescu Ilie itélőtábla főelnököt és Deleanu törvényszéki főelnököt, akik hivataluk elfoglalása után a múlt héten jártak a városban.

(—) **Halálószok.** Meghaltak: Pflanzler György négy éves, Halmer Gizella született Recktenwald hatvanhárom éves.

(—) **Születések.** Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Kalmár Imre, Horváth Zoltán Lajos János, Kocsi Mária, Bück Anna Mária Terézia.

(—) **Katolikus nők napja Lugoson.** A szociális misszió rendezésében október első vasárnapján Lugoson katolikus nők napját tartottak. Reggel a minoriták templomában közös áldozás és ünnepélyes „Veni Sancte” volt, délután pedig a katolikus otthonban nívós konferencia kizárólag nők részére. A tartós világébe és a katolikus nő címmel Kulcsár Mihály dr. házfőnök-plébános tartott magyar nyelven előadást. Kroner Elemér dr. hit-tanár pedig A nő és a katolikus akció címmel német nyelven értekezett. A nívós délutáni Arató Andor karnagy vezetésével a Jubilate énekar művészi számai tarkították.

(—) **Házasságok.** A temesvári anyakönyvi hivatalban tegnap a következő mátkapárok kötötték házasságot: Deutsch Jenő gyáros és Fűredi Gizella, Hegyesi Emil magántisztviselő és Péter Livia, Szika András pék és Hősz Borbála, Lovász László gyári munkás és Ferenci Katalin.

(—) **Halálos baleset gyümölcsfőzés közben.** Degan Persida negyvenhat éves kisodai asszonyt lek-várfőzés közben rosszullet fogta el. Mielőtt még a tűzhelytől elmehetett volna, eszméletét veszítette és a tüzre esett. Ettől az asszony ruhái is lángallobbantak és Degan Persida rendkívül súlyos égési sebeket szenvedett. Az asszony életét nem lehetett megmenteni és az elmúlt éjszaka meghalt.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJEI SZOLGALATA:

Szerdán, október 4-én a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a 10 Mai utcában levő Blumberg gyógyszerár

A II. kerületben a 3 August uton levő Löw gyógyszerár és a Petru Maior téren levő Meisner gyógyszerár

A III. kerületben a Lahovary téren levő Cristea gyógyszerár

A IV. kerületben a Preyer utcában levő Ungvári gyógyszerár.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár és Uj-kisodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tart.

Műzi

MŰSOR:

SZERDA, OKTÓBER 4.

APOLLO: A kalandornő (francia film.)

CAPITOL: A végzetes óra (angol film.)

CORSO: A nagy keringő (német film.)

SCALA: Egy édes kislány (angol film.)

lépött és ezektől több értékes ékszerdarabot vásárolt. Zeigler Jacob néhány nappal ezelőtt ismét jelentkezett az ékszerészeknél és arra való hivatkozással, hogy újabb bevétel talált, bizonyosba különböző nagyértékű ékszereket kért azzal, hogy egy-két napon belül elszámol. A kereskedők bizalommal voltak iránta és egyikük 1 millió 100 ezer lei értékben három gyűrűt adott át neki. A gyűrűk egyikének fél millió lei az értéke és a megtévedt fiatalember ezt 160.000 leirért eladta. Ezután Chisinauba utazott, útközben azonban 50.000 leit elköltött. Zeigler Jacobnál a detektivek a többi ékszert és 100 ezer lei készpénzt megtalálták. A vizsgálat lefolytatására Bucurestibe szállították.

Szent Ferenc halálára (1226 okt. 4)

Az egész világ érdeklődése assisi Szent Ferenc felé fordult halálának 700 éves évfordulója alkalmából s olyan hatalmas szellemi áramlatot indított meg, amely a szent egyéniségének és művének varázsából támadt, hogy az elmúlt jubileumi ünnepek óta éppen a szellemi: tudományos, történelmi, művészeti és vallásos megmozdulás eredményeképpen mindinkább áthatja a lelkeket és megerezteti halhatatlan életreformjának nagyságát és szükségességét. Korunk annyi hasonlatosságot mutat a XIII. század életéhez, hogy valóban szűksége van arra, hogy a szent életprogramját magáévé tegye. Ez ugyan sokak számára ellentmondást jelent, akik korunk lelkületét legkevésbé sem tartják alkalmasnak a szeráfi magasságok önfeloldozásaira, mégis lélektanai tanulság, az hogy a legnagyobb ellentétek születtek és szülnék meg a hősiesség lángoló lelkületét és cselekedeteket. Ehhez azonban szükséges a megismerés, bárhogyan is idegenkedik a kényelmességhez szokott lélek, hogy olyan benyomásokkal gazdagodjék lelke, amely problémát visz az életébe és választást elé állítja. A Gondviselés gondoskodott arról, hogy ez a megismerés a lelket megrázó szép úttan induljon meg s ezzel magyarázható meg az az óriási szellemi áramlat, amely gyümölcsei révén belepajzsa a szétszaggatott modern lélekre az áldozat szépségét, magasztosságát és földhözragadtságából kiszakítja. Egy hősiesség életnek egy-egy mozzanatát mindenkor döbbenetes erővel ragadja meg a lelkeket, az az 1226 október 4-iki umbriai ridég kis cella, ahol a szent földön fekvé várta a halálát, mely számára megdicsőült és a Végtelen Boldogsággal való egyesülést jelentette, a lassan leszálló szomorú éjszaka, a szokogó szerzetesek, akik atyjukat, pástörükat búcsúztatják s a szent nagy bocsánatkérő nyugalma, majd lelki ujjongása s megnyugtató felemelő áldása fényes sugárkéve a mi sötét kétségbeesésben vajdudó társadalmunkra, amely az utat a kibontakozás, a béke és a szeretet felé megmutatja.

Karácsonyi István.

(—) **Józseffelváért.** A leégett Józseffelva új-jáépítésére a Déli Hírlap kiadóhivatalába újabban a következő adományok érkeztek be: Szűz Mária nevében 200, Szent Antal nevében 400, Simon Viktor (Arad) 100 lei. Eddigi gyűjtésünk összege 69 ezer 915 lei. A gyűjtést folytatjuk és minden adományt a Déli Hírlapban nyugtazunk.

(—) **Koszorúmegváltás.** Gyulav János dr. elhallozása alkalmából Daróczy György koszorúmegváltás címén 300 leit adományozott szegény iskolás gyermekek felruházására. Ugyanezen alkalomból Kovács Sándor a Déli Hírlap szegényalapja javára koszorúmegváltásként 200 leit adott.

(—) **Iparigazolványok kiadása.** Tekintettel arra, hogy a mesterkönyvek kiadása befejeződött, a legközelebbi időben megkezdik az iparigazolványok kiadását. Az erre vonatkozó kérvényeket legkésőbb 1939 december 31-ig kell a munkakamarához benyújtani. A kérvényhez a következő okmányok csatolandók: a betegsegélyzőpénztár igazolványa, hogy a munkaadó eleget tett tagfizetési kötelezettségének, a munkakamara által kiállított mesterkönyv, a műhely részére kiadott üzemengedély. Az iparigazolványokat a műhelyekben látható helyen kell kifüggeszteni.

Jegyzői áthelyezések a Bánságban

Marta Alexandru dr. királyi helytartó a következő jegyzői áthelyezéseket hagyta jóvá: Moldovan Iuliu Németsztamoráról Bokszege, Mioc Lazar Dettáról Németsztamorára, Popa Iustin Eugen Kádarról Olarira, Bodai Sándor Guvesdiáról Traunauba, Petri Ferenc Omorról Szépfalura, Pop Iosif a perjámosi főszojgabirozságtól Omorra, Petcu Gheorghe Újfaluról Radnára, Gasser Mihály Dorgosról Újfalura, Ioanovicu Iuliu Bresztovácra Klopodiára, Titel József Bánláról Buzorra, Radu Traian Petrosényről Bánlakra, Constantinescu Constantin Szigetfaluról Alaosra, Tudose Ioan Szókaról Szigetfalura, Marian Aurel Rápolról Egresre, Hatigean Francisc Boldurról Kisberekzóra, Ciosici Iosif Vukovárdól Hernyákovára, Todan Gheorghe Ligetről Girodára, Rasa Silviu Girodáról Ligetre, Iancu Iovici Radu Ohábabisztráról Bresztovácra, Vi-dovich Géza Szerbszentmártonról Fursoarára. A helytartó ezenkívül a következő új jegyzőket nevezte ki ideiglenes minőségben: Ionescu Tiberiu Keresztúrra, Popovicu Romul Szókará, Imbroane Vichentie Opaticára, Tautu Miron Dorgosra, Blajina Petru Kádarrá, Menger Petru Gátaljára, Carabes Petru Szécsényra, Grosorean Gheorghe Cristea Nagykomlóra, Petric Titu Vukovára.

Kereskedők, vendéglősök, kávéosok előterjesztették panaszukat a királyi helytartónál

A temesi kereskedelmi testületek szövetsége kedden délután Besa Cornel elnök vezetése alatt küldöttséggel járult Marta Alexandru dr. királyi helytartó elé az új maximális árakkal kapcsolatban terjesztett elő kérelmet. A küldöttség tagjai voltak Dragan-Körner Iosif dr. a szövetség vezértitkára, Bojina Cornel a vendéglősök és kávéosok ipartársulatának ügyésze, továbbá Fara Constantin és Engel-Endre Károly, a Kereskedők Egyesületének titkára.

A küldöttség rámutatott arra, hogy a különböző városi hatóságok által megállapított maximális árak egyes fontos közszükségleti cikkeknel olyan eltérést mutatnak a kereskedelmi piacon uralkodó tényleges árakkal szemben, hogy a kereskedők, akik a piacon szerették be árúkat, nem tudják azokat a maximális árakon eladni anélkül, hogy veszteséget ne szenvedjenek. Utalt a küldöttség szóokra a rizs, a petróleum és a só maximális áraira és számlákkal igazolta a tényleges piaci árak és a hatóság által megállapított maximális árak közötti eltérést.

Bojina Cornel ezután a vendéglősök és kávéosok panaszait ismertette a maximális árakkal kapcsolatban.

(—) **Bánsági származású katona tragikus halála.** Kolozsvári jelentés szerint a Nadás közelében levő szőlők egyikében Deac Nicolae birtokos rálőtt három katonára, aki szőlőjén keresztülhaladt. A golyó Fritz Szilárd katonát, aki a bánsági Gád községből származik, szíven találta és azonnali halálát okozta. A vizsgálat megállapította, hogy a három katona hivatalos megbízásból haladt a szőlőn keresztül egy kitűzött pont felé. A szőlőbirtokost, aki azzal védekezik, hogy a katonákat tolvajoknak nézte, letartóztatták.

(—) **Pofokodó adóhivatali tisztviselő.** Lugoson Branzei pénzügyigazgatási könyvelő tetleg bántalmazta Ionescu Ion írnokat, aki szerinte alaptalan feljelentést tett ellene. Ionescu a feljelentésen kívül szóbelileg is megsértette Branzeit, aki ezért a bírósághoz fordult. A bíróság most Ionescut távollétében ötszáz lei pénzbüntetésre ítélte, de az ítélet végrehajtását felfüggesztette.

(—) **Halálozás.** Mannheim Móric, józsefvárosi fehérneműkészítő, rövid, de súlyos szenvedés után, hatvan éves korában meghalt. Az elhunytat özvegye, született Goldschmidt Frida, leánya Margit és nagyszámú rokonság gyászolja. A halottat ma, szerdán délután három órakor helyezik örök nyugalomra a belvárosi izraelita temető halotti csarnokába.

(—) **A vonat elé vetette magát Huipan Radmila** huszonöt éves kisberegzi asszonyt a mozdony halálra gázolta. A fiatalasszony néhány hét óta külváltan élt az urától és valószínűleg ez keserítette el annyira, hogy véget vetett életének.

Marta Alexandru dr. királyi helytartó figyelemmel hallgatta az előadott kérelmeket és megígérte, hogy a minisztérium által az érellenőrzési törvény 14. szakasza értelmében reáruházott hatáskörénél fogva részletesen meg fogja vizsgálni az egyes eseteket és a kereskedelmi testületek szövetségének emlékirata alapján a királyi helytartósági árvizsgáló bizottság közbejöttével a valóban alaposnak talált panaszokat orvosolni fogja.

A hivatkozott törvény 14. szakasza azt mondja, hogy a nemzetgazdasági minisztérium külön határozattal a királyi helytartóknak ruhazza az ármegeállítások jóváhagyásának s megváltoztatásának a jogát, az egyes kereskedők ellen árdragítás címén felvett kihágási jegyzőkönyvek jóváhagyásának, vagy elutasításának jogát, valamint a törvényben előírt szankcióknak az alkalmazását. A törvény 35. szakasza viszont arról szól, hogy a királyi helytartóság mellett működik egy árvizsgáló bizottság, amelynek elnöke a királyi helytartóság vezértitkára, tagjai pedig a kereskedelmi és iparkamara elnöke, vagy alelnöke, a királyi helytartóság székelye szerint illetékes polgármester, a vármegyei prefektus és a kereskedelemügyi felügyelő.

(—) **A sváb kereskedelmi és iparbank felszámolása.** A sváb kereskedelmi és iparbank, amely az 1920. évben alakult meg Temesvárott, ez év október 12-án rendkívüli közgyűlést tart és ezen alkalommal kimondja az intézet felszámolását. Az intézet tíz éven át jelentékeny szerepet játszott a gazdasági életben, a gazdasági válság azonban olyan súlyosan érintette, hogy kényszerregyezséget kért és tizenkét, negyedévi részletekben hatvan százalékos visszafizetést ajánlott fel. A vezetőség most elhatározta a teljes felszámolást.

(—) **Kereskedők és vállalatok figyelmébe.** A temesvári helyőrség parancsnoksága közli a blokáli anyagokkal rendelkező kereskedőkkel és vállalatokkal, hogy amennyiben a blokálassal kapcsolatban valami felvilágosításra van szükségük, forduljanak a helyőrség parancsnokságához.

(—) **Tovább is érvényben maradnak a szeptemberben megállapított maximális árak.** A város ármegeállító bizottságának javaslata alapján Tieran Emil dr. főpolgármester úgy döntött, hogy a szeptember 21-én megállapított maximális árak októberre is érvényben maradnak.

— **Moscicky volt lengyel elnök Svájcban települ.** Bernből jelentik: A lapok jelentése szerint a svájci szövetségi tanács hozzájárult, hogy Moscicky, a lengyel köztársaság volt elnöke és felesége megkapják a beutazási engedélyt. A volt köztársasági elnök ugyanis 1908 óta svájci állampolgár és a svájci Freiburg diszpolgára. Hír szerint a volt elnök feleségével együtt Freiburgban akar letelepedni.

LEGUJABB

Chamberlain bejelentette, hogy Anglia eleve elutasítja a német békeajánlatot

A szövetségesek semilyen fenyegetésre sem adják fel a harcot

Londonból jelentik: Az alsóház kedd délutáni ülésén nagy érdeklődés mellett emelkedett szóhátra Chamberlain miniszterelnök. Beszédében kijelentette, hogy

Anglia nem engedí magát megfélemlíteni azoktól a fejleményektől, amelyek a legutóbbi napokban lejátszódtak. Az a közös közlemény, amelyet Németország és Szovjet-Oroszország kiadott, nem lehet semmiféle hatással Nagy-Británia követendő eljárására.

Ezentúl sem fogunk másként cselekedni — mondotta — mint ahogy pillanatnyilag cselekszünk. Anglia egész erejét, összes erőforrásait mozgósítani fogja, hogy a háború győzelmes befejezéshez jusszon.

Lehetetlen, hogy az európai népek szabadsága állandó veszélyeztetésnek legyen kitéve.

Németország Oroszország támogatásával fenyeget. Azt mondják, hogy együttes lépést tesznek ellenünk, ha nem fogadjuk el az általuk diktált

igazságos békefeltételeket. Nem tudom előre megmondani, hogy mi lesz ezeknek a békefeltételeknek a sorsa, de már most kijelenthetem és leszögezhetem, hogy

Anglia és Franciaország semmiféle fenyegetés hatása alatt nem fogja feladni a harcot,

amiért küzdelmét megkezdte. Meg fogjuk vizsgálni a békefeltételeket, de már most kijelenthetem azt is, hogy biztosítékként nem fogadhatom el a jelenlegi német kormány ígéreteit, mert már a múltban is több ízben csalódtunk ezekben az ígéreteiben. Senki nem kívánja, hogy a háború egy nappal is tovább tartson, mint amennyire szükséges, de a brit birodalom el van határozva, hogy véget vet egyszer és mindenkorra az erőszak uralmanak.

A miniszterelnök beszédét percekig tartó taps fogadta és utána Atlee őrnagy, valamint Archibald Sinclair szóltak fel, akik mindenben helyeselték Chamberlain állásfoglalását.

KÖZGAZDASÁG

Okszerű trágyakezelés a trágyatelepen

Az istállóból a trágyatelepre kihordott trágyát egyenletesen terítjük szét az összekeveredés könnyebbé oéljából. A trágya minősége attól függ, hogy milyen állatoktól származik. Ezen oknál fogva a trágya egyenletes szétterítése a trágyatelepen elengedhetetlen követelmény, mert az így kezelt trágya tömörten tartja magát, míg a kupacokba felhalmozott trágya gyorsan kiszárad és a különböző állati trágya egy csomóban marad. Ez utóbbi eset szerint kezelt trágya értékesülkénéssel jár s egyenetlen trágyaminőséget eredményez, amely körülmény károsan befolyásolja a trágya ható erejét.

Amennyiben a naponként összegyűlemlt trágyamennyiség kevés ahhoz, hogy azzal az egész trágyatelepet betérthessük, ez esetben is szétterítjük a trágyát a telep egy részén úgy, hogy a következő napi trágyát folytatólagosan mellé és nem az előző nap szétterített trágya tetejére terítjük. A trágyalé csatornákból a híg ürülék felfogására elhelyezett polyvát, töreket, vagy tőzgepport bizonyos időközönként, amikor már a trágyalét magába szívta, az összegyűlemlt napitrágya kihordása előtt hordjuk ki a trágyatelepre, hol azt egyenletesen terítjük szét és ennek megtörténte után a kihordott rendes napi istállótrágyával azt betakarjuk.

Az udvaron összesöpört szemetet és egyéb hulladékok hasonlóképpen egyenletesen terítjük szét a trágyatelepen. A magtári söpredéket, rostaalját égessük el és ne keverjük össze a trágyával, mert a benne lévő gyommagvak csíráképeségüket még a trágyában is megőrzik s ha azok a trágyával ki kerülnek a szántóföldre, elgazosítják azt.

A trágyatelepen a trágya felemeleszik, amely működési folyamat, a trágya rothadását idézi elő és a trágya beéréséhez vezet. Ennek folytán a trágya összetétele, tömörsége, színe és a benne fog-

lalt növényi tápanyag értéke is változik. Az okszerűen kezelt trágya beérési ideje három hónapot igényel. Körülbelül ez az időtartam szolgál a trágyában lévő tápanyagok biztosítására. Azonkívül, már a trágyában lévő tápanyagok ható ereje visszaesik, mint azt az alábbi esetek igazolják:

1. A friss, vagy szalmástrágya összetételének anyaga és színe változatlan, s ebben a formájában alkalmatlan trágyázás céljára, mint azt a gyakorlatban látjuk. Az istálló trágya friss alakjában a növények által csak nehezen felvehető (nyers) tápanyagokat tartalmaz. Ahhoz, hogy az istállótrágyában foglalt tápanyagokat értékesíthessük, könnyebben (készen) felvehető állapotba kell hoznunk, amit az istállótrágyának erjesztése útján érünk el a trágyatelepen.

2. A félerett trágya világos barna színéről ismerhető fel. A benne levő alomszalma szálaí ernyadtek és könnyen szétmorzsolható állapotban ismerhetők fel, amelynek érési ideje két-három hónapra terjed.

3. Az érett trágya színe már sötétbarna. Tömege elég jól keveredett és könnyen szétszakad és könnyen szétteríthető.

4. A túlerett trágya tömege már egyszerű és szalonnás, míg színe sötétbarna vagy fekete. Szalmaszéri darabokban szakad fel s az egyenletes szétterítésre alkalmatlan és tápanyagvesztése is jelentékeny, amely körülmény mellett szól, hogy a benne levő növényi tápanyagok ható erejét a trágya túlerettsége károsan befolyásolja.

Az a gazda jár el helyesen a trágyakezelés szempontjából, aki a trágyát addig tartja a telepen, amíg éretté válik, de túl nem érli.

Meggyessy István

Megdrágul a cukrászsütemény is

A pékek panaszkodnak, hogy ráfizetnek a maximális kenyérárakra

Temesvári városa — mint ismeretes — legutóbb maximálta a fontos élelmiszeri és egyéb közszükségleti cikkek árát, hogy ezzel is elejét vegye az áruzsora elharapózásának. A maximális árak ellen a temesi élelmiszeri iparosok céhe a nemzetgazdasági minisztériumhoz felebbezést adott be, a melyben az áraknak újból való megállapítását kérték. A felebbezésben a pékiparosok első sorban hivatkoznak arra, hogy

a városi hatóság a maximális alkalmával nem vette figyelembe a nemzetgazdasági minisztérium által megállapított regie-költségeket,

amelyek minden kiló kenyér után 2 lei 57 banit tesznek ki. Az új maximális következményeképpen a pékek a felbarna kenyérnél minden kiló után tényleg 82 banit veszítenének, míg a fekete kenyérnél 1 lei 62 bani a ráfizetés a maximális árak figyelembe vételével. Kérték ezek alapján, hogy a minisztérium újból állapítsa meg a kenyér árát, mert a jelenlegi árak mellett csak ráfizetéssel tudnának dolgozni.

Csatlakoztak a felebbezéshez a husiparosok céhének tagjai is, akik mint már jelentettük, próbavágás elrendelését kérték és ennek eredményét kívánják az ár megállapításnál figyelembe venni. A temesvári vágóhidon megtartandó hivatalos próbavágás alapot nyújt majd a reális árak megállapítására és addig is, amíg ez megtörténik,

— A német vagyonok zárata nem vonatkozik a menekültekre. Megirtuk, hogy az angol kormány zárata az ellenséges államok alattvalóinak bankbetéteit és követeléseit. Az újabb rendelet szerint az angol kormány nem tekinti ellenséges államok polgárainak a külföldön élő csehszlovák állampolgárokat, valamint a menekült német zsidókat és így ezek angliai betéteit és követeléseik felett szabadon rendelkezhetnek.

függszék fel a most megállapított maximális árakra.

A minisztérium bizonyára rövidesen dönt a felebbezés ügyében, addig azonban a maximális árak az érdekelt iparosok részéről feltétlenül szigoruan betartandók.

Itt említjük meg, hogy a cukrászok csoportja a napokban megbeszélést tartott és a fokozódó drágaságra való hivatkozással elhatározták a cukrászsütemények, torták, stb. árának felemelését.

A különös esetekben kivihető áruk jegyzéke

A külkereskedelmi törvényhez csatolt függelékben felsorolt áruk, amelyeknél devizája teljesen szabadforgalomba kerül

Az új külkereskedelmi törvény 36. szakasza alapján az új törvényhez egy függeléklet adtak ki, amely a nehezen kivihető árukat tartalmazza és a melyeknek ellenértékéért befolyó devizák teljes összege felett rendelkezik az exportőr, míg más áruknál csak a devizák 70 százaléka felett. Természetesen ez a deviza is csak a korlátlan hitelű devizaengedéllyel bíró bankok útján értékesíthető.

A függeléklet középső lista később a minisztérium által módosítható. A jelenlegi lista a következő árukat tartalmazza: (Vámtarifa szakaszok szerint.)

10, 11, 13 szakasz: bárányok, juhok (karakül kivételével). 29: vaj. 30: állati zsír. 33: friss vágott hus. 37: sózott, szárított hus. 38: szalonna sózva vagy füstölve. 39: szalámi. 40: huskonzervek. 41: szárnyasok. 44: vágott házi szárnyasok. 45: tojás (kivéve a zártját). 228: állati belek. 231: marhahús. 250—252: pelyh, toll. 316: kendermag.

Adótervényt nem lehet analog esetre alkalmazni

A semmitőszék negyedik tagozata elé érdeklő ügy került. A bucarestii Fanto-gyár régi gépek a kátrészzeit értékesítette, amire a pénzügyigazgatóság megtiltotta, hogy a gépalkatrészeket a gyár udvarából elvigyük, mielőtt a fogsztási illetéket kifizetnénk. Igaz, hogy a törvény csak új gépalkatrészeknek a gyárból való kivételénél rendeli el a fogsztási illeték fizetését, de a pénzügyigazgatóság analog alkalmazta a törvényt az új régi gépalkatrészekre is. A Fanto-gyár közigazgatási kerülettel támadta meg a rendelkezést az ítélőtáblánál. A bíróság a pénzügyminiszter kifogására kimondta, hogy helyesen adott be a kereset, mert a árú elvitelének megtiltása közigazgatási végzés, mely keresettel megfámadható. Majd érdemben helyt adott a keresetnek és kimondta, hogy egy törvényt az analogiára alkalmazni nem lehet és az szorosan hajtható végre. A minisztérium felelősen a tábla végzését és ezügyben csütörtökön dönt a semmitőszék.

Mi írható le az évi adójövedelem kiszámításánál

Egyik galatii vasipari vállalat legutóbbi adóvetésénél a fiscus közegei az adóalaphoz csatolták az előző évekről áthozott nyereségegyenleget, a ügynököknek engedélyezett jutalékok, az illetékeket fizetett adókat és az értékpapírlomány értékéből leírt árfoyardifferenciát. Felfolyamodással (recurs) került az ügy a galatii tábla második szekciójá elé, amely döntésébe kimondta: 1. az előző évekről áthozott nyereségegyenleget nem számítható az adóalaphoz, mert az az előző években már adózott egyszer, 2. az olyan ügynököknek kifizetett jutalékok, amelyek önálló adófizetők, nem adókötelesek és így a jutalékok fizetése után nem volt kötelező visszatartani a jutalékok után járó adót, 3. csak az állapot illető adók számíthatók hozzá az adóalaphoz, de additional adó nem, 4. az additional adók mindig az elemi adó utáni számított adók és nem pedig a komplementárisal nagyobbított összeg után, 5. az igazolt értékpapírra folyamvesztések adómentesen elszámolhatók veszteség-nyereség számlán akkor is, ha az értékpapírok az illető vállalat tárcájában maradtak (78-1939. sz. Galatii Itélőtábla).

— A bánági gabonapiac helyzete továbbra csendes. A piaci árak a következők: Búza 75 kiló 430 lei, tengeri 430 lei, korpa 320 lei, új zab 38 lei, muharmag 400 lei, tökmag 950 lei, káposztarencse 820 lei, lence 600—700 lei, új takarmányárpa 350 lei, tavaszi árpa 430 lei, löhermag 210—220 lei, lucernamag 300 lei százkilónként.

— A külkereskedelmi hivatal új helyisége. Külkereskedelmi törvény megjelenése folytán új az import, mint export kérvényeket az új hivatal megfelelő osztályánál lehet beadni. A külkereskedelmi hivatal helyisége Bucarestben, Str. Doamnei 4. szám alatt van. A kérvénymentákat a hivatalba lehet vásárolni.

Ma, szerdától kezdve, visszahozzuk a legédesebb és leghajosabb
SCALIA DEANNA DURBIN **EGY ÉDES KISLÁNY** világsláger.
HERBERT MARSCHAL
 Szerdán délután 3 órákor matinén: „A KOZÁKOK”

A válogató bizottság kijelölte az országos válogatott keretét

A válogató bizottság hétfőn esti ülésén nagy-
számú játékosokból álló keretét jelölte ki. A keret-
ben több temesvári játékos szerepel.

Kapások: Ciocâlțeu (FC Craiova), Cristea (FC
Constanta), David (Venus), Justin (Gloria CFR),
Pavlovic (Ripensia), Szadovszky (Juventus), Stă-
nescu (Olimpia).

Jobb hátvédek: Asparuch (Mica), Dragomires-
cu (Juventus), Duca (Sportul Studentesc), Leng-
heriu (Rapid), Sfera (Venus), Petrescu (Unirea-
Tricolor).

Bal-hátvédek: Damian (Kárpát FC), Felecan
(Victoria), Ilescu (Unirea Tricolor), Lungu (Mi-
ca), Negrescu (Venus).

Jobb fedezetek: Belcin (Franco Română), Bran-
dabur (Juventus), Câmpeanu (Victoria), Demetro-
vici (Venus), Simatoc (Ripensia), Vintilă (FC Ra-
pid).

Közép-fedezetek: Anghelache (Unirea Trico-
lor), Drăgan (Sportul Studentesc), Codreanu (Glo-
ria), Feraru (Venus), Juhász (Venus), Joja (Uni-
versitatea), Pop (UDR), Popescu (Venus), Răsi-
naru (FC Rapid).

Bal-fedezetek: Boteanu (Unirea Tricolor), Ud-

rică (Kárpát FC), Kert (Kárpát FC), Lupas (Ve-
nus), Mărienut (Tricolor CFPV), Nistor (Victoria),
Siclovian (Gloria).

Jobbszélők: Bindea (TMAC), Cornea (Vic-
toria), Kovács (Tricolor CFPV), Ene (Venus), Lu-
kács (Kárpát FC), Oană (Juventus), Mihailescu
(Unirea Tricolor), Tudor (Gloria Arad).

Jobbszékekötők: Coman (Universitatea), Du-
mitrescu (Unirea Tricolor), Mihăilescu (Sportul
Studentesc), Henegar (Gloria), Păcurariu (UDR),
Mioč (Ripensia), Mlădin (AAC), Ploesteanu Silviu
(Venus), Reiter (CAMT), Törzsök (Crisana).

Középsatárok: Andreescu (Ripensia), Barátky
(FC Rapid), Banes (Mon. Oficial), Cărciog (Ve-
nus), Cociuban (Victoria), Constantinescu (Sportul
Studentesc), Marksteiner (Ripensia), Pernecky
(Kárpát FC), Stoianovici (FC Craiova).

Balösszekötők: Bodola (Venus), Bonatiu (Car-
men Bucuresti), Cârjan (Unirea Tricolor), Dună-
reanu (Juventus), Jifcoviici (Ripensia), Prassler
(Juventus), Spielmann (NAC).

Balszélők: Bogdan (FC Rapid), Dobai (Ripen-
sia), Iordache (Venus), Năciu (Juventus), Popescu
(Sportul Studentesc), Pop IV. (Victoria), Sava
(FC Constanta).

A vasárnapi nemzeti bajnoki mérkőzések játékezőit

A központi bíróbizottság kijelölte azokat a bí-
rókat, akik a vasárnapi nemzeti bajnoki mérkőzések-
et vezetik. Az Aradon lebonyolításra
kerülő AMTE—UDR mérkőzés játékezőit
jelölték ki. Részletes bíróküldés a következő: Sportul
Studentesc—Unirea Tricolor, bíró Xifando, Ra-
pid FC—Victoria, bíró nincsen jelölve, Venus—
Gloria CFR, bíró nincsen jelölve, Ripensia—Kárpát
FC, bíró Pálffy Gyula, CAMT—Juventus, bíró Mo-
rar dr., AMTE—UDR, bíró nincsen jelölve. A Brá-
don lebonyolításra kerülő Mica—Gloria mérkőzés
játékezőitje Cosma Al.

Szent Korona Kupa mérkőzések Magyarorszá-
gon. A magyar Szent Korona-kupa mérkőzések
eredményei a következők: Budapest BLASZ —
MOVE 6:1 (1:1), Pécsen: Délnyugat — Dél 2:2
(2:2), Debrecenben: Keletmagyarország — Észak-
magyarország 1:0 (0:0), Szombathelyen: Nyugat-
magyarország — Középmagyarország 2:0 (2:0).

Jó időeredmény a magyar maraton-bajnoksá-
gon. A tizenötödik kassai maraton futóbajnoksá-
got — ezúttal mint magyar bajnokságot — vasár-
nap nagy érdeklődés kíséretében rendezték meg.
Győzött Kiss MTK Budapest 2 óra 47 p. 06 mp.
idővel. 2. Lisztkai Budapest 2 óra 58 p. 42 mp. 3.
Musi Postás Budapest.

Vasárnaprendezték meg Magyarországon változó és csapatbajnokságát

Magyarország változó- és csapatbajnokságainak
második részét vasárnap rendezték meg a következő
eredményekkel: 4x200 m: 1. BBTE 1 p. 29.8 mp.
2. UTE 1 p. 31.6 mp. 3. Diósgyőri MÁVAG 1 p.
32.4 mp. 4x800 m: 1. MAC 8 p. 01.8 mp. 2. BBTE
8 p. 02.8 mp. 3. Testvériség 8 p. 12 mp. 5000 m.
ötös csapatverseny: 1. MAC 21 pont. 2. UTE 23 p.
3. Testvériség 62 pont. Egyénileg: 1. Csaplár 14 p.
47.2 mp. 2. Németh 14 p. 48 mp. 3. Szabó 14 p. 53.4
mp. 4. Kelen 14 p. 54.6 mp. 4x400 m. ifjúsági vá-
lto: 1. UTE 3 p. 33.2 mp. 3000 m. ifjúsági csapat-
verseny: 1. BSZKRT 53 pont. 4x100 m. női válto:
1. Országos Tetsn. Főisk. 55.2 mp. Diszkoszvetés:
1. Kulitzgy 48.78 m. 2. Józsa dr. 47.48 m.

Kiss Györgyöt és Eilhardtot távbeszélőn hív-
ták Athénbe. A román atléta csapat vezetői vasár-
nap este távbeszélőn érintkezésbe léptek Bucures-
tivel és arra kérték a szövetséget, hogy tegye lehe-
tővé Kiss Györgynek és Eilhardtnek a kiutazását
a Balkán Játékokra Athénbe. A két kiváló atléta
résztvenne az atlétikai viadalok befejező küzdelmei-
ben. A román vezetők kérését azonnal tudomására
hozták Palangeanu E. ezredesnek, az atlétikai szö-
vetség elnöke. A jelenlegi körülmények között
azonban a román atléták kiküldése akadályokba
ütközik, amelyeket nem lehet néhány nap alatt át-
nidalni.

Rádió

SZERDA, OKTÓBER

Rádió Romania. 12: Időjelzés. 12.03: Könnyű zene
hanglemezekről. Rádió Romania és Rádió Bucu-
resti: 13: Időjelzés, rádióműsor, sport- és egyéb
közlemények. 13.10: Hangverseny. 14.10: Hírek.
14.20: A hangverseny folytatása. 15: Látványosságok,
művészeti és kulturális hírek. Rádió Roma-
nia: 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Művé-
szeti krónika. 19.17: Világhírű énekesek hangle-
mezei. Rádió Romania és Bucuresti: 20: Előadás.
20.15: Hanglemezek. 20.45: Hírek, sporteredm-
ények. 21: Ének hangverseny. 21.25: A rádióze-
nekar esti hangversenye. 22.30: Hírek, háztartási
és egészségügyi tanácsok. 22.50: Tiroli zene hang-
lemezekről. 23.10: Könnyű zene hanglemezekről.
23.45: Hírek francia, német és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, közlemények, hang-
lemezek. 11: Hírek. 11.15: Gyermekelőlejt. 11.45:
Felolvasás. 13.10: Hanglemezek. 13.40: Hírek.
14.30: Cigányzene. 15.30: Hírek. 17.15: Diákfél-
óra. 14.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18:
Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.15:
Hankiss János egyetemi tanár előadása. 18.35:
A Rádió Szalónzenekara. 19: „A bor dicsérete”.
Felolvasás. 19.45: Szinyai Zoltán elbészései.
20.15: Hírek. 20.30: A végzet hatalma. Opera há-
rom felvonásban. 22: Hírek. 23.05: Hírek. 23.20:
Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24:
Cigányzene.

CSÜTÖRTÖK, OKTÓBER 5.

Rádió Romania. 12: Időjelzés. 12.03: Hanglemezek.
Rádió Romania és Rádió Bucuresti: 13: Időjel-
zés, rádióműsor, sport és egyéb közlemények.
13.10: Déli hangverseny. 14: Hírek. 14.20: A
hangverseny folytatása. 15: Látványosságok, mű-
vészeti és kulturális hírek. Rádió Romania, 19:
Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Időszervi kul-
turális apróságok. 19.17: Az Alhambra zenekar
játsszik. Rádió Romania és Rádió Bucuresti. 20:
Az Alhambra zenekar tovább játszik. 20.25: Jean
M. énekel. 20.45: Hírek. 21.15: A Filharmonia
zenekar hangversenye. 22.10: Hírek, háztartási
és egészségügyi tanácsok. 22.30: A hangverseny
folytatása. 23.25: Könnyű zene hanglemezekről.
23.45: Hírek francia, és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, közlemények, hang-
lemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Fe-
lolvasás. 13.10: Dániel Ilonka zongorázik. 13.40:
Hírek. 14: A Rádió Szalónzenekara. 15.30: Hírek.
17.15: Háztartási tanácsadó. 17.45: Időjelzés, idő-
járásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és magyar-
országi nyelven. 18.15: „Pusztuló szélmalom”.
Tájrész. 18.40: Szelecsényi Ilona magyar nótákat
énekel. 19: „A bor dicsérete”. Felolvasás. 18.55:
Baromifitenyésztési időszervi tanácsadó. 20.15:
Hírek. 20.25: Hegedű hangverseny. 20.55: Elő-
adás. 21.20: Budapesti Hangverseny Zenekar.
22.05: Külgügyi negyedóra. 22.40: Hírek. 23.00:
Cigányzene. 23.40: Hírek német, olasz, angol és
francia nyelven. 24: Táncelemezek.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel mjegelelnek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési árának a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő a gyógyhely hirdetése szavankint egy leu. Levelezés és Házaság nem közzelhető, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II. kerület: Popovici trafik, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerviz templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata La hovari IV. kerület: March-trafik, Piata Kúttal. — Nőgrády-trafik, (Corso mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik. Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—18.

Oklatás
Vállalom mindenben gyermekek kor-
repetálását (francia, zongora is) I.
elemtől III-ik gimnáziumig. Redlinger
Vera, Timisoara II., Str. Trel August
4. II. em. 5. 1339

Allást keres
Fűszeresség állást keres. Cím Kul-
havy Károly Vinga. 1361

Adas-vétel
Autó most generáljavított elegáns
-sukott koci jó gumikkal, kevés ben-
zinfogyasztással olcsón eladó. Ér-
deklődők írjanak „Autó 30.000” je-
lígére a kiadóba. 2043

Szép akar lenni?
Használjon KULKA-féle Minn-
tefjérből, Nőnem-tetseppent és U-
sompudert, kőro m szinben. Kap-
tató kizárólag a
**Városi
gyógyszertárban**
a „Fekete Sasos” az Arany
Szarvas épületben I. Piata I. C.
Bratianu.

Alkalmazás
Gyermekekiszasszony kerestetik 2 és 4
éves kislány mellé. Cím Soreanu I.,
Bulev. Tache Ionescu 31. Jelenkezni
délután 10-től 1 óráig. 1867

Lakas
Kiadó bútorozott szoba fürdőszoba-
használat. Str. Preyer 34. 1340

Különjefe
Klinikai képzettséggel cukorbeteg-
snek és gyomorbetegnek diétás
konyhát nyitok. Jelentkezések dél-
után 11—12, délután 5—6 óra között.
III., Str. Domnita Balasa 14. Tele-
fon: 39—73. 1359

Mérsékelt házbér mellett november
elsőjére sürgősen kiadó egy négy-
szobás lakás a Belváros központjában.
I. Str. Alba Iulia 3. III. emelet.
2042

Magyarország a Délkelet-Európa és a Balkán S. I. A. A. Arad